

ner Energiearmut a méi Energieeffizienz gefouert. Dee Projet war mat laanger Virlafzäit tëschent och de Mataarbechter aus dem Ministère du Logement, dann dem Développement durable, der Umweltverwaltung a „myenergy“ ausgeschafft ginn. An d'Inhalter vun deem Projet goufen och vun der Société civile, net fir d'Lescht och vun Ëmweltschutzorganisatiounen, fir gutt a wichteg befonnt.

Am Avis Nummer 13 vum Rapport steet, d'Souskommissioun géif d'Démarché vun der Regierung, fir d'Objektiver vun der Energieeffizienz am Parc immobilier ze erreechen, begrëssen. Mir hoffen, datt esou Démarchen amgaange sinn, mä sichtbar Resultater gëtt et, am Moment op jidde Fall, nach keng!

Ech wollt, Här President, däitlech soen, datt déi Mesuren, déi et an dësem Kontext bis ewell ginn, vun der viregter Regierung respektiv deene viregte Regierungen - ech gebrauchen do ganz gär de Plural - realiséiert respektiv op d'Schinn gesat goufen, wéi zum Beispill déi verschidde Primmereglements, d'PRIME House, déi ambitiéis Wärmeschutzverordnung mat deene verschiddenen Echancé fir Nidregenergie- respektiv Passivhauser - de Kolleg Etienne Schneider sëtzt dohannen; dat war wuel nach säi Virgänger, de Jeannot Krecké, wéi mer dat an der Regierung zesumme gemaach hunn -, de Klimapakt oder och de LENOZ, dee soll op d'Schinn gesat ginn, dee jo soll deemnächst och kommen, dat heescht, d'Lëtzebuurger Nohaltegkeetszertifizéierung fir Wunngebaier, fir nëmmen déi ze nennen.

Vun der Klimabank héiere mer och scho ganz laang, mä och no der Lektür vun dësem Rapport bleift een hongreg, well een nach ëmmer net gewuer gëtt, wéi dat Ganzt soll schlussendlech fonctionnéieren. Par contre war an deem Gesetzesprojet, deen ech virdrun ernimmt hunn, genee opgeléicht, wéi eng Konditiounen datt ee misst erfëllen, fir an de Genoss vun engem Prêt à taux zéro ze komme fir d'energetesch Sanéierung mat enger Garantie d'État bis 50.000 Euro. An dat wier och séier ëmsetzbar gewiescht.

Virun allem gouf an dësem Projet och vun de Berufschambere begréisst, datt déi verschidden Aiden am Logement, egal ob se sozial oder ökologesch sinn, géife regruppéiert ginn an datt deelweis och mat zousätzleche Primmen, wéi zum Beispill fir Ménagé mat klengem Akommes, de Kaf vun enger Wunneng mat héijer energetescher Performance géif méi liicht gemaach ginn, oder och d'Zertifizéierung vu Wunnengen am Kontext Nohaltegkeet. Net ze vergiessen d'Gestion locative sociale, déi och do verankert war a wou Gemengen, Gemengesyndikater, awer och Fondatiounen oder Asblen hätte kënnen am Wunnungssektor do mat aktiv sinn.

Ben, et entzitt sech menger Kenntnis, wat d'Regierung wëlle huet, fir dat do ze erreechen, wat d'Ministesch ugekënnegt hat a puncto méi Energieeffizienz, a puncto géint Energiearmut aktiv ginn am Logement. Ech hoffe just, datt et net bei Ukënnegunge bleift, mä datt hei deemnächst och Saachen nokommen.

5. Dépôt d'une proposition de loi par M. Marco Schank

Här President, am Kader vun dësem Débat wollt ech am Numm vun der CSV-Fraktioun den Dépôt vun engem Gesetzesvorschlag fir d'Schafe vun enger nationaler Kommissioun fir nohalteg Entwécklung a Klimaschutz maachen, dat heescht enger strukturierter Partnerschaft vu Stat, Gemengen, ONGen, Gewerkschaften an och dem Patronat. Wann ech gelift.

6912 - Proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 2004 relative à la coordination de la politique nationale de développement durable

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci.

► **M. Marco Schank (CSV).**- D'Zil vun dëser Gesetzespropositioun ass, wéi ech virdru schonn ugedeit hunn, d'Zivilgesellschaft besser an en aktive Klimaschutz anzubannen. Dës Proposition de loi huet als Objet, fir d'Gesetz vum 25. Juni 2004 ofzeänneren. Dëst ass d'Gesetz am Kontext vun der Koordination vun der nationaler Politik iwwert d'nohalteg Entwécklung.

Ech erënneren un dat Gesetz vum 2004 - deemools ënnert dem Statssekretär, dem Eugène Berger -, dat als Objectif hat, fir nohalteg Politik zu Lëtzebuerg ze promovéieren, an hei eben och virun allem, déi sektoriell Integratioun vum Développement durable an déi national Politikberäicher ze favoriséieren. Ech baséiere mech heimat, éischstens, op d'Expérience vun der praktescher Ëmsetzung vun dësem Gesetz, an zweetens, och op dee konkreten Exercice vum Partenariat Ëmwelt a Klima, deen op déi Joren 2010 an 2011 zrëckgeet.

Déi viregt Regierung hat deemools e Prozess lancéiert, deen d'Zil hat, mat ebe Verrieder vun deene verschiddene Ministère, de Gemengen - dem Syvicol deemno -, den ONGen, de Gewerkschaften an dem Patronat e gemeinsame Moogsnamekatalog opzestellen, fir de Klima- an Ëmweltschutz weiderzebréngen. Verschidden Aarbechtsgruppen an e Groupe de pilotage vun engen 20 Leit sinn deemools agesat ginn, fir de Prozess och ze orientéieren an déi verschidde Mesuren ze entwéckele géint de Klimawandel.

D'Konklusiounen vun dësem Exercice goufen an engem Dossier „Paquet Climat“ presentéiert a waren d'Basis fir d'Ausschaffe vun deem zweeten Aktionsplang, ebe fir d'Erofsetze vun den Zäregasen an och d'Schafung vun engem Klimapakt mat de Gemengen.

Deemools schonn ass d'Iddi, fir esou eng dauerhaft Struktur als Partenariat ze schafen, am Grupp diskutéiert ginn. An ech erënnere mech, datt vun den net staatleche Partner deemools insistéiert ginn ass, datt een d'Regierungsmembere méi staark misst an de Prozess integréieren, wann ee wëllt eng Chance hunn, fir eng gréisser Visibilitéit a Kredibilitéit ze erreechen. An ech erënnere mech och, datt d'Chamber deemools ënnerstrach hat, datt si regelméisseg wëilt an d'Aarbechte vum Partenariat implizéiert ginn.

An dofir dëse Gesetzesvorschlag mat senger entsprecherender Virgeeënweis, déi géif eng verstärkt a besser strukturéiert Zesummenaarbecht mat den Organisatiounen vun der Société civile garantéieren a gläichzäiteg och eng méi pousséiert Participatioun vun der politescher Prise de position assuréieren.

Vläicht nach ee Saz dozou: Och den CSDD, also de Conseil supérieur pour un développement durable, géif op dës Manéier en Upgrade kréien a kéint sech iwwert den Diskussionsforum eraus méi staark an d'Orientéierung vun der dagdeeglecher Politik fir nohalteg Entwécklung abréngen. An deem Kontext gesäit och d'Proposition de loi d'Kreatioun vun engem permanente Sekretariat fir nohalteg Entwécklung vir.

Der langen Rede kurzer Sinn: Duerch d'Schafe vun enger nationaler Kommissioun fir nohalteg Entwécklung a Klimaschutz am Kader vun dëser Gesetzespropositioun géif eben d'Partenariat fir Ëmwelt a Klima institutionaliséiert ginn. An dëst entsprécht och inhaltlechen Aussoe vun dem Rapport vun der Souskommissioun.

6. 6688 - Débat d'orientation sur l'orientation politique ainsi que le cadre d'action en matière de climat et d'énergie (suite)

Här President, am Sënn vun dëser Proposition de loi wollt ech zum Schluss och nach eng Fro un d'Madamm Minister stellen. D'Majoritéit seet an hirer Regierungserklärung op der Sait 71 - ech hunn dat nogekuckt -, si géif e sougenannten Nohaltegkeetscheck aféiere fir d'Projeten an d'Décisiounen vun der Regierung, déi eng Incidence an Terme vun nohalteger Entwécklung a Klimaschutz kéinten hunn, an dëst op Basis och vu Viraarbechten, déi vum CSDD gemaach ginn, fir déi ze realiséieren. A meng Fro: ob d'Regierung virhuet, an deenen nächste Méint och genau dat ëmzesetzen, fir deen Nohaltegkeetscheck ze schafen.

Zum Schluss wollt ech soen, datt mir eis, wat déi Motioun ubelaangt, genau wéi beim Rapport wäerten enthalen aus deene Grënn, déi ech elo virdrun och auseneegedoen hunn.

Ech wollt awer ganz um Enn och am Numm vun der CSV-Fraktioun der Ëmweltministesch, dem Carole Dieschbourg, am Kader vun der COP21 an eben och mat där grëisserer Verantwortung vun der Lëtzebuurger Présidence eng glécklech Hand wënschen. Dat ass keen einfachen Exercice an ech muss soen, datt mir eis freeën, datt awer d'Regierung do alles mécht, fir datt eventuell an deenen Deeg vun der COP21 - wa se dann och esou stattfanne wäert, wéi et eigentlech programmiert war - definitiv och d'Weltgemeinschaft et vläicht awer fäerdegbréngt, fir sech solidaresch ze weisen, fir zumindest de Klimawandel ze bremsen, wann net ze stoppen.

Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Här Schank. An den nächste Riedner ass den Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, egal wat ee vum Klimawandel hält, et muss ee soen: E bewierkt Wonner, well déi Zäit, wou mer elo gesinn, datt d'LSAP sech besonnesch fir d'Trennung vu Kierch a Stat asetzt, gesi mer, datt d'Madamm Dieschbourg an d'Schoule geet, fir dem Poopst seng Enzyklika ze erklären.

► **Une voix.**- Ooh!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- An dat fannen ech schonn e remarkabelt Resultat. An et versteet een, datt doduerch déi Partei sech vläicht net ëmmer esou gutt verstinn a leschter Zäit.

Ech wëllt ufänken an dem Här Kox Merci soe fir...

(**Interruption**)

Neen, neen. Ech wollt dem Här Kox Merci soe fir de Rapport, deen en eis gemaach huet, a virun allem och dem Sekretär vun der Kommissioun, dem Här Oesch, fir all déi Aarbecht. An et wor der ganz vill, déi an der leschter Zäit gelescht ginn ass.

Déi Kommissioun, déi mer elo haten, déi Souskommissioun, déi hat eigentlech och als Aufgab, de Rapport vun der Cour des Comptes ze ënnersichen, op dee sech hei e puermol bezu ginn ass. Mä dee Rapport, deen ass ni ënnersicht ginn an där Souskommissioun. En ass einfach kritesch gewiescht zu där Klimapolitik, déi proposéiert gëtt. An et ass net zu där Entrevue komm, wat mir bedauern!

Dat ass eng allgemeng Bemierkung. Ech mengen, kee Mënsch stellt an Zweifel, datt et e Klimawandel gëtt! Dat ass kloer. Deen ass et ëmmer ginn. Et gëtt awer grouss Différences de vues iwwert d'Ursaachen, d'Envergure an d'Konsequenze vum Klimawandel. An et gëtt och keen allgemenge Konsens iwwert de Klimawandel. Dofir ass et awer e ganz wichtigen Enjeu mat enorme materielle Konsequenzen, fir d'Leit a fir d'Industrien. An dat, wat haut diskutéiert ginn ass, weist jo och dorobber hin.

Dofir hat d'ADR och gesot, mir sollten eng kontrovers Diskussioun hunn, mir sollten och aner Point-de-vue aneies Diskussioun maffléisse loosenn. Dat ass awer net geschitt. Mir haten zum Beispill proposéiert, e Lëtzebuurger Spezialist an der Persoun vum Här Professor Massen ze invitéieren. En ass net invitéiert ginn.

Iwwregens war och d'CSV do dergéint, fir iergendeng aner Meinung an eis Kommissioun ze invitéieren, weder d'Cour des Comptes nach Spezialisten, déi eng aner Meinung verrieden. An dat ass esou eng Kultur vun der Pensée unique. An déi ass net ze justifiéieren. Wann ee gär hätt, datt mer eng Debat féieren, wa mer gär eng wëssenschaftlech Aarbecht maachen oder op jidde Fall op wëssenschaftlech seriöse Basen, da muss een och aner Meinunge kënnen zouloossen.

Et ass net oninteressant, datt, wéi gesot, déi Konklusiounen vum GIEC do, vum IPCC, ëmmer erëm a Fro gestallt ginn. E rezent Beispill, wat ech gesinn hunn, vläicht dat rezentst, wor dat vun der Société de Calcul Mathématique vu Paräis, déi déi Graduierung, also déi Rastermodellen nogerechent huet an déi zur Konklusioun kouw: «Il n'existe aucun fait, aucune donnée, aucune observation, qui permette de conclure que le climat soit „détraqué“ en quoi que ce soit.» Dat ass natierlech radikal anescht wéi dat, wat vum GIEC propagéiert gëtt. An vum GIEC seet dee Gremium: «Les données utilisées sont délibérément choisies pour étayer les conclusions (au mépris de l'honnêteté scientifique la plus élémentaire).» Dat just, fir ze rappéléieren, datt et verschidde Vueë gëtt.

Mir hunn awer hei en Institut gefrot. En däitscht Institut ass gefrot ginn, fir eng Kontributioun ze maachen. Dat huet 50.000 Euro kascht, fir e Resultat, dat ee ka vergiessen! De Statec hätt eis datselwecht kënne bréngen, vill besser wahrscheinlech wéi dat, wat mer hei kritt hunn.

Wat och schlëmm ass, dat ass, datt mer Politik maachen hei u sech mat der Angscht vun de Leit. Wann ee verschiddene Spriecher hei nolauschtert, da gëtt ëmmer erëm vu Katastrophe geschwat an esou weider. Et ka sinn, datt mer zu deene Konklusiounen kommen, mä déi éischt Verantwortung vun der Politik ass, mat esou méiglechen Zeenarie ganz verantwortlech ëmzegoen an net Katastrophen un d'Mauer ze molen, fir politesch Agendaen oder politesch Interessen duerchzedrécken, ob dat massiv Steiererhéijunge sinn oder elektoral Succèsen.

Mir als ADR, mir stinn op jidde Fall fir de Schutz vun der Atmosphär. Mir sti fir de Schutz och vum Klima, wann et dann de Klimawandel gëtt. Et gëtt e jo, mä et muss ee kucken, a wéi enger Form a wat d'Konsequenze sinn. Mir loosenn de Principe de précaution gëllen. A mir wäerten eis och asetzen, datt d'Verschmutzung do, wou se ass, kann zrëckgeschrauft ginn, awer op eng vernünfteg Manéier.

De Kyoto-Protokoll, dee mer haut och schonn ugeschwat hunn, dat ass 15% vum CO₂-Ausstouss weltwäit. U sech ass et d'Europäesch Unioin, well 10% vum weltwäiten CO₂-Ausstouss ass d'Europäesch Unioin, plus e puer aner. U sech ass dee Kyoto-Protokoll bis elo näischt anescht gewiescht wéi eng - also iwwer

Zeechen, awer am Kär - Selweraschränkung vun der Europäescher Unioin. 75% vum Zertifikathandel ass Europäesch Unioin, mä nëmmen 10% vum Ausstouss.

Wa mir also als Europäer an och als Lëtzebuurger higinn an déi Konditiounen fir eis Industrien ëmmer weider verschäerfen, da verschäerfe mer a verschlechtere mer d'Konkurrenzsituatioun vun eisen Industrië par rapport praktesch zum ganze Rescht vun der Welt.

Dobäi muss ee wëssen - net datt ech dat elo als Argument wëilt an d'Feld féieren, mä et muss een awer wëssen -, datt zum Beispill déi Lëtzebuurger Emissionen am Ganzen Honnertstel vu milliounstel Deeler vun der Aerdatmosfera sinn a mat kenger wëssenschaftlecher Method, déi eis bekannt wär, iwwerhaupt kéinten nogewisse ginn. Trotzdeem maache mer en enormen Effort a mir setzen eis héich Ambitiounen, zu engem héije Präis. A mir mussen eis dofir froen: Ass dat ze justifiéieren?

Déi Ambitiounen zum Beispill, déi eis gesat goufen, vu minus 28%: Ech weess, den Här Gira seet, dat wär eng Fabel, datt dat ze vill héich gewiescht wär. D'Cour des Comptes gesäit dat anescht. D'Cour des Comptes, déi Dir jo net wollt gesinn oder déi d'Présidentschaft vun eise Aarbechtsgrupp net wollt gesinn, déi huet dat awer kritiséiert als „complètement irréaliste“, an doduerch hätt ee misse Mécanismes flexibles huelen, déi eis ganz deier géifen ze stoe kommen. A méi haart nach, ech mengen, den Här Negri hat dat och zitéiert: «La mise en place d'un marché de quotas d'émission de gaz à effet de serre s'est avérée comme un échec.» Dat ass natierlech e Jugement sans appel, ganz haart! Mir haten net minus 28% bis 2012, mä minus 8%, e Risenënnerscheid!

An d'Spezifisitéit vun eise Land, dozou gehéiert och den Tanktourismus, déi sinn net an deene Verhandlungsergebnisse ze erkennen, déi mer hunn. Déi 11% erneierbar Energien, déi an där Leeschtung, an där Virgab sollen dra sinn, déi sinn net ze erreechen! 5% dovunner, dat soll erreecht ginn duerch Biocarburants. 5%-Punkte vun deenen 11%, dat solle Biocarburants sinn, wou dat awer eng komplett onmorallesch Approche ass!

Mir verbrauche landwirtschaftlech Produkter, déi mer fir d'Ernährung op der Welt brauchen, fir se ze verbrennen. Ausserdeem ass et jo esou gewiescht, datt bei deenen Nahrungsmittelenrouen a -krisen, déi mer virun e puer Joer haten, eben och d'Biocarburante bäigedroen hunn zu enger Verknappung vu Liewensmëttel, zu enger Verdeierung vu Liewensmëttel. A mir ginn hei ënnert där grénger Philosophie weider a mir hätte gär, datt deen Taux nach erhéicht gëtt. Mir kënnen och déi 5%-Punkte mat de Biocarburanten net erhéijen. Beim Biodiesel ass et souwisou op 7% beschränkt. A bei deenen aneren, beim Bioethanol, hu mer jo gesinn an Däitschland, wat mer Problemer beim E10 haten.

D'Elektromobilitéit ass nach ganz am Ufank, mä bei der Elektromobilitéit stellt sech genau déiselwecht Fro wéi bei der Fotovoltaik. Do muss einfach dee ganzen Energiebilan geholl ginn, bei der Elektromobilitéit: d'Batterie vun den Autoen, an esou weider an esou virun. An et soll een dann dee ganzen Energiebilan vun esou alternative Formen emol opzielen, fir ze gesinn, ob se iwwerhaupt kënnen als alternativ Energie kompetitiv sinn.

Genausou wéi an der Landwirtschaft, déi Bioethanol..., also déi Biocarburanten do gi jo ganz dacks mat Stéckstoffdüngung behandelt, soudatt dat Laachgas gëtt, deen 310-mol, mengen ech, méi aggressiv ass als Zäregas wéi den CO₂.

Voilà, dann hu mer déi Méiglechkeet, fir Investissementer am Ausland ze maachen, fir dat eventuell ze kompenséieren. Mä dat ass jo en Export vu Kapital. Wa mer also esou verhandelen, datt mer déi Ziler net hei am Land kënnen erreechen - a mir kënne se net erreechen -, da gi mer jo gezwongen, Kapital zulaaschte vun eiser Leeschtungsbilanz ze exportéieren, amplaz hei am Land kënne sënnvoll aner Mesuren eventuell ze maachen.

Mir ginn also, wann déi Décisiounen geholl ginn do am Kader vun enger Décision sur la répartition de l'effort op europäeschem Niveau oder esou, u sech bestrooft dofir, datt mer e klengt Land si mat weínege natierleche Ressourcen, fir kënnen hei esou eppes ze maachen. Dat trëfft eis vill méi haart wéi méi grouss europäesch Staten. Et ass also ongerecht. Elo ass vu 27% erneierbarer Energie rieds an et ass net ze erwaarden, datt mer et iergendwéi kéinten erreechen.

Alternativ Energië sinn héich subventionéiert, mä alternativ Energië brauchen éischters fossill Brennstoffe als Back-up. Si stellen eng ganz Rei vun estheteschen, landschaftsbilleresche Problemer, bei de Wandrieder ganz sécher. Si maachen d'Vullen an d'Flantermais dout. Ech mengen, de Kolleg Hahn hat och schonn dat ugeschwat.

A virun allem, weltwäit brénge se net vill an der weltwäiter Energieproduktioun. Ech mengen, am Abléck hu mer Fotovoltaikpotenzial: 1% weltwäit, a Wand: 2,2%. Dat ass näischt! Dat heescht op jidde Fall, déi alternativ Energien hunn op kee Fall genuch Potenzial vun hirer Leeschtung hier, fir fossill Energien ze ersetzen. Wa kee Wand ass, da bréngen dräi Wandrieder grad emol genuch Energie fir eng Kaffisma-schinn.

Also, dat ass einfach net realistesch, mä virun allem: Déi gréng Politik huet u sech zwou grouss Konsequenzen. D'alternativ Energië kënnen déi aner net ersetzen - op jidde Fall emol net hei an de Géigenden -, mä si hunn zwou grouss Konsequenzen. Dat Éischt ass, datt d'Atomenergie weltwäit ausgebaut gëtt. Och dat ass eng Konsequenz vun där Anti-CO₂-Mentalitéit. Mir hunn an der Welt am Abléck 1.300 Bauprojekte fir nei Atomanlagen. Well dat ass logesch, well eng Dekarboniséierung an eng Denukleariséierung, dat packt kee Land vun der Welt! Et packt virun allem keng Économie croissante dat.

An dann, déi Konzentratioun op d'Nofro, déi léisst jo d'Offer ganz ausser Betruucht. Wann Dir d'Nofro kierz, da wëllen déi Leit, déi Produzenten hir Produiten natierlech méiglechst séier lassginn, well d'Nofro langfristeg ofhëlt. Dat heescht, si geheie ganz vill Produits pétroliers op de Maart. De Präis fällt, et gëtt méi däers verbraucht, d'CO₂-Produktioun geet erop an d'alternativ Energië ginn nach manner kompetitiv a musse méi subventionéiert ginn. Dat heescht, déi reell Konsequenz vun der grénger Politik ass: Méi Atomenergie a méi Offer vu Produits pétroliers.

Eis Économie leit drënner. Den „carbon leakage“, dat ass jo net onbedénkt, datt elo eng Industrie hei apaakt an dann iergendwou an en anert Land geet, mä et ass och eng Décisioun, fir net an Europa ze investéieren, an deem Deel vun der Welt, dee sech esou staark Oplage gëtt. Dat ass u sech eng logesch Saach. A wa mer verhandelen zu Paräis, soll eis éischt Suerg sinn, datt eis Industrien, eis Entreprises en „level playing field“ hunn. Dat probéiere mer jo am Finanzwies. Mir sollten et och am Beräich vun dem Klimaschutz maachen, fir datt mer eis Entreprises net géintwuer anere schie-degen.

Mir hunn als Land enorm Interessen am Loft-verkéier, enorm Interessen an der Logistik an d'Regierung soll derfir suergen, datt mer dat Standbee vun eiser Économie net a Gefor brén-gen. De Stroom an Europa ass 30% méi deier wéi an den USA, an alles dat si Kritären, déi mer musse kucken.

D'perséinlech Fräiheet ass och a Gefor. Net nëmmen, datt mer elo virgeschriwwé kréien, wéi mer musse wunnen, mat deene Passivhai-ser, ouni op méiglech Schied opzepasse wéi Schimmel an aner Saachen, mä den „smart metering“ bréngt och déi perséinlech Fräiheet a Gefor. Eng Partei, déi ëmmer géint d'Datevir-ratsspeicherung ass wéi déi gréng, déi huet awer kee Problem dermat, fir hei e System ze maachen, deen theoretesch all Konsument an all Haus ka genee kontrolléieren. Et gëtt och nach geschwat vun enger Vernetzung vun dem Klimapakt mat „myenergy“.

Dat ass e Kontrollinstrument fir de Bierger, a mir als ADR, mir hätten nawell gär, datt e Ge-setz gemaach gëtt, fir do all Mëssbrauch ze verhéinneren.

deí gréng sinn interesséiert un engem Mentali-téitswiesel an dem Projekt LENOZ - Nohal-tegteertsertifizéierung fir Wunngebaier. Do gëtt et zum Beispill och elo déi Iddi, fir kollektiv Raim anzeféieren an Aänlech méi. Ech hunn elo de Moien en Artikel vun engem grénge Ge-mengerotsmember gelies, dee schwätzt vun „Bürgerkommunen“, déi ee gär hätt. Gutt, dat sinn alles Iddien. Mä op jidde Fall ass et esou, datt d'Fédération des Artisans - dat ass jo elo net d'ADR - och seet, dat wär en „excès de zèle“. An dat ass wierklech dat mannst, wat ee kann dozou soen.

Mir hunn eng Verdeierung vum Stroom, an ech kommen nach dorop zrëck, eng Précarité éner-gétique. An déi Précarité énergétique, dat ass och eng Konsequenz vun där héijer Belaasch-tung vun den Energiepräisser duerch ëmmer méi gréng Steieren. An doduerch komme Leit jo

an eng Situatioun, wou se hir Stroomrechnun-gen net méi kënnen bezuelen. An dann héiere mer, datt déi gréng keng Vermëschung vu so-zialer an ekologescher Politik wëllen. Ech iwwer-setzen dat esou, datt dat eng Partei ass, déi net wëllt mat deene soziale Konsequenze vun hirer ekologescher Politik konfrontéiert ginn.

Verschieden Associatiounen am Land, wéi d'Horesca, déi hu gesot, dat wäeren onsënneg Sanéierungen an ale Gebaier. Déi thermesch Isolatioun an Heizvirschrëften, déi wäeren an ale Gebaier iwwerhaupt net esou ze realiséieren. Dat huele mir zur Kenntnis an ech gleewen deene Leit dat. An, ech mengen, et wär och wichteg, datt mer och am Interessi vum Fon-cionnement vun eisen Hotellen an esou weider och do géifen zrëcktriede vun ze vill iwwer-driwwene Virstellungen.

D'Finanzen: Mir mussen och wëssen, datt déi ganz Klimapolitik enorm deier ass. Mir hunn de Klimapakt, dee kascht. Mir hunn en „Fonds climat et énergie“. Mir hunn déi Iddi vun der Additionalitéit vun de Klimakäschte par rapport zur Entwécklungshëllef, déi aner Länner net ap-plizéieren. Mir gi fënnf Milliounen Dollar an de Klimafong - wäit méi proportional wéi déi allermeeschten aner Länner! D'Regierung seet, 120 Milliounen wëllt se investéiere bis 2020 fir Zertifikater, bis 2020 musse mer 35 Milliounen Euro ausginn, an esou weider an esou virun.

Et ass eng enorm deier Politik, déi net vill bréngt! An déi Steuerlaascht, déi domadder ver-bonnen ass, ass och héich. Déi Frais de réseau, d'Contribution au mécanisme de compensa-tion, seet den ILR, dat ass wat all Ménagé musse matdroen „de manière disproportion-née“, an dat contribuëiert eben zu där Préca-rité énergétique, ënnert där vill Leit leiden.

An dann hu mer nach, datt d'CSV wéi och déi gréng Steuererhéijunge froen! D'CSV huet ge-sot de Januar an eiser Sëtzung, datt mer d'Droits d'accise sollen an d'Luucht setzen. Ech hunn emol probéiert opzeschreiwen, wéi vill Steuererhéijungen am Abléck am Gespréich sinn an deem Kontext vun Är grénger Politik an dem Klimaschutz. Ech sinn op acht ver-schidde Steiere komm. Ech hunn elo d'Zäit net, fir déi opzezielen. Den Här Turmes schwätzt souguer vun enger kompletter Refonte vun eisem Steiersystem no ekologesche Kritären.

Den Tanktourismus ass och esou eng Saach. Mir hunn déi Studien ni kritt iwwert den Tank-tourismus. Et ass komplett onsënneg - onsën-neg! -, den Tanktourismus ofschafen, well mer doduerch iwwerhaupt net manner Con-sommation hunn. Mir schuede (veuillez lire: huele) just eisem Stat Suen. Wann dat net reflé-téiert gëtt an eiser Klimabilanz, jo, dann ass schlecht verhandelt ginn. Da soll den Traité esou géännert ginn, datt dat agescht gere-chent gëtt. Awer et ass dach der Émwelt kom-plett egal, wou do getankt gëtt, mä eisem Bud-get ass et net egal!

Och den Här Gira, deen elo net méi heibannen ass, deen huet jo gesot, en hätt gär den Diffé-rentiel des prix vill méi kleng: Also och do, op dem Bensinn, op Diesel an esou weider sollen d'Steieren erhéicht ginn. Eigentlech sinn déi gréng bei Wäitem déi deierst Partei hei am Land, wann et ëm d'Käschte fir déi eenzel Leit geet.

Mir si géint Steuererhéijungen als ADR a mir hätten och gär, datt eng Notioun vun engem „client vulnérable“ ageféiert gëtt, well dat ass néideg bei esou vill Leit, déi hir Stroomrech-nungen net méi kënnen bezuelen.

Fir Lëtzebuerg ass d'Fro iwwerhaupt, ob mer an Notiounen vun Energiebilanz oder vun CO₂-Bi-lanz kënnen rechnen, compte tenu vun der Exi-guitéit vun eise Territoire. Mir si jo terribel energieofhängeg, an et wär interessant, fir vläicht d'Klimapolitik no anere Kritären ze hue-len, nämlech och ënner Berücksichtigung vun der Leeschtungsbilanz an der Energieofhän-gekeet.

Mir hätte gär als ADR, datt mer zrëck zur eko-nomeschen Vernunft kommen, datt mer kloer a kompetitiv Konditiounen fir d'Industrie erhalen, datt mer d'Stéit net méi belastsche wéi elo, datt mer nëmmen dat subventionéieren, wat als Industrie naissante hei am Land wierklech ass an der grénger Industrie, also verschidde Beräicher vun der Solarzellentechnik a vun der Wandkraaft, datt mer de Prix d'injection garanti regelméisseg iwwerpréifen, well en am Abléck net méi am Verhältnis steet zu de wirk-leche Maartpräisser vun der Energie.

Mir denken, datt mer d'EU-Kompetenzen an deem do Beräich sollten op dat beschränken, wat wierklech EU-wäit muss gemaach ginn. Dat sinn d'Approvisionnementpolitik, d'Ener-gieonofhängegkeet vun der Europäescher Unioun an d'transeuropäesch Versuerungslin-nen. All de ganze Rescht wär besser op natio-nalem Niveau wéi op europäeschem Niveau!

Wien Émweltschutz wierklech wëllt maachen, dee soll Beem planzen. E soll net den

Tramsschapp an de Gréngewald setzen, e soll - jo, Här President, ech gesinn, datt ech muss zum Schluss kommen - och net eng Pellethei-zung setzen, wou eng fonctionnéierend Gas-heizung war. Et wäeren där Beispiller méi, mä déi spueren ech mer elo, well ech d'Zäit net méi hunn.

Mä en conclusion: Mir hunn hei eng Diskus-sioun, dat ass eng Pensée unique! An dat ass schued, well et géif sech lounen, wierklech méi breet ze denken an emol viles ze iwwerpréifen, wat hei virbruecht gëtt.

Et wär eng Gefor fir Lëtzebuerg, fir e Klimage-setz vun dëser Regierung ze kréien, well dat wär e Gesetz géint d'Économie a géint d'Stéit. Dat wëlle mir net!

Mir wëllen déi sozial Schwaach schützen, well déi ginn am Abléck terribel getraff duerch d'Desindustrialiséierungspolitik, duerch méi Steieren an och duerch sozioekologesch Pres-siounen, duerch déi Suffizienzkonzepter an anerer, déi am Abléck sinn.

Et ass eng Politik vun Dirigismus! De Stat diri-géiert eng zentralistesche Politik. Leit gi kontrol-léiert an de fräie Maart gëtt ausgeschalt.

Zu der Motioun: Mir hunn eng ganz aner Approche. Mir wäerten déi Motioun net mat-stëmmen.

Den Här Gibéryen mécht elo a Kuerzem eng Interpellatioun iwwert d'Zukunft vu Lëtze-buerg. Do kommen eis Propositionen mat dran. Mir si fir en Émweltschutz mat Determi-natioun a Verantwortung, an net fir eng ideolo-gesch Klimapolitik, mä fir eng, déi wirt-schaftlech a sozial vertrieubar ass.

Ech soen lech Merci.

► **M. Gast Gibéryen (ADR).**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och. An dann huet d'Wuert dee virleschten ageschriwwene Riedner, den Här David Wagner.

► **M. David Wagner (déi Lénk).**- Merci, Här President.

(Interruption)

Jo, also ech sinn e bësse verdaamt iergendwéi, hannert dem Här Kartheiser ëmmer ze schwätzen. Am Prinzip kéint ech all Kéiers eppes soen, mä ech wäert dat dës Kéier net soen. Et kéint zwar e flott Spill ginn.

Här President, dëst Jorhonnert schéngt jo wierklech eent ze sinn, wou d'Mënscheet ganz eescht elo a Gefor ass. Zwou grouss Ge-forë kommen op d'Mënscheet duer: Eng ass d'Émwelt, dat anert ass Krich, fir dat ganz ein-fach ze soen. Déi zwou Saachen hunn deelweis äänlech Wuerzelen d'ailleurs.

Krich kann een nach ëmmer évitéieren op eng gewëssen Aart a Weis, wann ee sech net grad fir e mini George Bush hält. Et ass nach ëmmer eng Méiglechkeet, fir aus der Vergaangenheet ze léieren. Ech maache mer do zwar keng gréisser Hoffnungen, mä et sinn ëmmer Méig-lechkeeten do.

Par contre, wa mer iwwert de Klimawandel schwätzen, do stinn, a mir wëssen dat, d'Chan-cen, fir zukünfteg Katastrophen ze vermeiden, eendeiteg méi geréng. D'Politik vun de klenge Schrëtt wier viru Jorzéngte méiglech gewiescht, zu enger Zäit, wou eng Minoritéit vu Leit, déi oft ausgelaaht goufen, scho gewarnt hunn. Elo misste mer a Wierklechkeet gréisser Spréng maachen.

A béide Fäll sinn et ëmmer déi souwisou, déi am mannsten derfir kënnen, déi am meeschten ënnert de Konsequenze leide wäerten. An et soll ee sech net beléien. Bis op e puer Ausnahme brauch ee sech u sech net vill vu Regierungen op dëser Welt ze erwaarden. D'Léisunge wäerte vun enne kommen.

Mä, wéi de Gramsci aus der sot: Dem Pessimus vun der Ratio muss een den Optimismus vun der Aktioun entgéintstellen.

D'Anhale vun deem Zil, d'Äerderwärmung op 2 Grad ze beschränken, och virun 2020, dat ass elo scho bal net méi anzehalen. All Joer, wat vergeet, bedeit, datt déi noutwendeg Mesurë méi massiv a gläichzäiteg d'Konsequenzen, deenen de globale Süden haut schutzlos aus-geliwwert ass, méi schlëmm a manner kontrol-léierbar sinn.

D'Industrie muss och eng Saach wëssen: Wann d'Mënschen, och hei, bis déi batter Konse-quenze spiere wäerten, da wäert hir Toleranz vis-à-vis vun der soi-disant Kompetitivitéit ganz schnell schwinden. A koerzitiv Mesurë wäerte proportional ëmgedréint grouss si wéi dee bis elo herrschende Laxismus.

Well et gi kloer Ursachen. Déi si manner beim Mënsch per se ze siche wéi éischer bei de Strukturen a Verhältnisser selwer, déi de Mënsch geschafen huet an déi d'Widderspréch tëscht Natur a Mënsch geschafen a verschäerft hunn.

Fir kuerz méi wäit ze gräifen: Méi wéi déi reng anthropozän Prozesser, also déi Prozesser, wou d'Aktioun vum Mënsch en Impakt op de Klima hunn, esou ab dem Ufank vum 19. Jor-honnert, muss een och vu kapitalozäne Prozes-ser schwätzen, wéi verschidden Historiker dat och thematiséiert hunn, also déi vum Kapital gedriwwene Verfriemungsprozesser an der Dialek-tik Mënsch an Natur.

Wa mer vu Klima schwätzen, da komme mer net derlaanscht... An dat ass den Hauptpro-blem vum Bericht, deen a villen Hinsichten och gutt Pisten ugëtt, datt wëlle mer net a Fro stellen, an trotz aller Kritik, ëmmerhin, et ass déi éischte Kéier, datt iwwerhaupt déi Aarbecht geleescht gëtt hei zu Lëtzebuerg. An ech men-gen, datt muss een awer och ënnersträichen.

Mä da komme mer net derlaanscht, iwwer ekonomesch Strukturen ze schwätzen. Dat heescht, et muss een d'Wuesstumslogik a Fro stellen. Et muss een op Dereguléierungen am Wirtschafts- a Sozialberäich agoen. Et muss een d'Austeritéitspolitik a Fro stellen, déi Investi-tionspolitike jo hënnert an aschränkt. Et muss een de Standuertwettbewerb a Fro stellen, deen drop eraus ass, all Form vu Reguléierung, net nëmme wat d'Sozialrechter ugeet, mä och wat Émweltoplagen ugeet, et muss een d'Muecht vun de Multien a vun der Finanzwelt bekämpfen.

A wa mer scho vu Multie schwätzen, do wollt ech op dat agoen, wat hautdesdaags sech ëm-mer méi hannert deem Schlagwuert „Société civile“ verstoppt. Dat ass d'ailleurs och e gramscianeschen Term, mä dee wollt eppes anescht heeschen.

De Problem ass dee vun der sougenannter So-ciété civile, déi jo ëmmer méi intensiv age-bonne soll ginn. Mä wat versteet een drënner? Et kann een Émweltverbänn drënner verstoen, Gewerkschaften drënner verstoen, Associatiou-nen drënner verstoen, jee, all déi, déi wierklech Interesse drun hunn, sech ze engagéiere géint de Klimawissel. Mä an der Tëschenzäit ass jo och d'Tendenz déi, datt een ëmmer méi Entre-prises drënner versteet. An datt Entreprisé vläicht matagabonne ginn an deene Prozesser, kann een novollzéien. Awer net an deem Sënn, datt si d'Agenda diktéieren, mä ëmgedréint misst et jo sinn, an net, datt si u sech schluss-endlech d'Décisiounen kënnen beaflossen.

Mä dat ass zum Beispill och schonn de Fall beim Finanzement vun der COP21, wou et jo déi steigend Tendenz gëtt bei esou Sommeten, fir justement esou gréisser Entreprisé sech ze huelen, fir d'Evenementer ze sponsoren, wéi et dës Kéier och erëm eng Kéier wäert de Fall sinn - EDF, Renault-Nissan, Air France, Coca-Cola. Also, et ka kee mir hei erzielen, datt dat déi bescht Alliiéiert wieren am Kampf géint de Klimawissel! Au contraire, si gehéiere jo scho souguer zu de Verursacher.

Dofir muss ech awer och op eppes zrëckkom-men, wou ech scho virun zwee Deeg dervu ge-schwat hunn, dat ass de Fonds de compensa-tion - well da komme mer hei erëm zrëck op Lëtzebuerg, an dat steet a Verbindung juste-ment mat där Fro vun de Multien -, dee muss elo gebotzt ginn. Ech mengen, mir sinn eis do eens. Dee muss gebotzt ginn! An et muss seriö geschéien!

(Interruption)

Gelif?

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Mir brauchen en neit Gesetz.

► **M. David Wagner (déi Lénk).**- Jo, genau! Zemools wann een och weess justement, datt de Fonds de compensation justement Aktien hält an enger Héicht vun enger hallwer Milliard Euro a Pétrolsfirmen. Also, dat ass och erëm eng Kéier eng Fro vu Kohärenz.

Här President, den ETS-System duerno, dat wësse mer jo och, deen ass net nëmme ge-scheitert, wéi dat viruszuges war, mä en huet souguer derzou bägedroen, datt grouss Pol-lueure sech nach méi beräichere konnten, ouni zum Kampf géint de Klimawissel bäizedroen.

Et huet och mat deem faméisen „carbon lea-kage“ ze dinne, wat u sech eng Form vu Chan-tage ass vun der Industrie.

Dee faméisen „carbon leakage“ gëtt dofir be-notzt, fir Entreprises, déi duerch Klimamesurë soi-disant net méi kompetitiv wieren an dofir op aner Plaze sech delokaliséiere géifen, wa méiglech op Plazen, wou Mënsch an Émwelt bëlleeg Produktiounsressourcen duerstellen.

Et gouf och scho virdru gesot, zu Recht, datt déi Entreprises net op Mesuren am Émwelt-beräich hu misse waarden, fir sech souwisou ze delokaliséieren!

E gutt, oder besser gesot, e schlecht Beispill ass zum Beispill dat vun ArcelorMittal. Deen huet bis elo e Surplus vun 140 Milliounen fräie Kar-bonemissionen opgestockt an dofir ëm déi 440 Milliounen Euro Windfall-Profitter akas-

siert. An déi dräi Installatiounen zu Lëtzebuerg eleng hunn eng hallef Millioun fräi Emissiouns-erlaabnisser cumuléiert a konnten esou Wind-fall-Profitte erreeche vun 12 Milliounen Euro.

Arcelor ass esou wäit gaangen, datt se jo och nach déi 81.000 fräi Emissiounen krute fir de Site vu Schëffleng am Joer 2012, deen dunn zougemaach huet. Mä bon, do ass jo eng Plainte. De Lëtzebuurger Stat huet jo do eng Plainte beim Europäesche Geriichtshaff gemaach, an dat gëtt jo do behandelt.

En anere Betrib zu Lëtzebuerg huet sech och doranner spezialiséiert, fir mat fräien Emissiounen Profit ze maachen. Dat ass den Zementproduzent Cimalux, deen duerch de Verkauf vu senge gratis Emissiounen e Profit vu bal 8 Milliounen Euro gemaach huet.

Dat Geschäft mat de fräien Emissiounen huet sech also gutt rentéiert tëscht 2008 an 2014: 15 Milliounen vu fräien Emissiounen sinn un d'Lëtzebuurger Industrie erlooss ginn, mat enger Valeur vun 126 Milliounen Euro.

Déi Fro wäert natierlech och op der COP21 thematiséiert ginn. De Problem ass awer deen, an dat wësse mer, mir haten dat jo och viru Kuerzem an der Ëmweltkommissioun beschwat, datt d'EU-Kommissioun weiderhin dee System fir déi nächst Period ralongéiere wëllt, also bis 2030. Dat, obwuel gewosst ass, datt de System gescheitert ass.

Do muss een awer natierlech och wëssen, datt mer um Niveau vun der EU-Kommissioun net grad gâtéiert si mat eise Kommissär, dem Spuenier Miguel Arias Cañete, deen eng Zäit laang och President war vun zwou Pétrolskompanien. Jo, e kennt sech aus, allerdéngs!

(Interruption)

E weess, vu wat e schwätzt, an e weess, wéi ee Geld verdéngt. Bon, deen ass trotzdem Kommissär ginn. Wann ee sech deen Här vum Partido Popular... A souwisou, déi Partei, also déi eenzeg Saach, déi de Partido Popular iwwerhaupt iergendeng Kéier recycléiert huet, dat sinn al Franquisten! Mä dat huet näischt mat Ëmwelt ze dinn op eng gewëssen Aart a Weis.

(Interruption)

Et huet ëmmer alles eppes mam Thema ze dinn; bei mir op jidde Fall.

Ech mengen awer, datt mer eis eens sinn, datt d'Madamm Ëmweltministesch och déi Forderung deelt, datt mer e Schlusstréch ënnert d'Politik vun de fräien Emissiounen zéie sollen.

An deemselwechte Kontext stellt sech och d'Fro vun den iwwerflëssege Rechter, déi an eng Reserv soll geluecht ginn. Dat ass jo och eng zentral Fro, fir de Präis vum CO₂ ze stabiliséieren. A mir mengen, datt dës solle vernicht ginn.

Här President, et ass net nëmme méiglech, Klimapolitik op eng sozial gerecht Aart a Weis ze gestalten, et ass a Wierklechkeet souguer eng Prekonditioun. Et ginn och Alternativen, déi réalissabel sinn, déi et erméiglechen, engersäits d'Ziler ze erreechen, an dat doriwwer eraus souguer, ouni déi ze bestrofen, déi am mannsten derfir kennen an déi déi mannste Moyenen hunn.

De Stockholm Environment Institute an Eco-Equity schloen e System vir, genannt „Greenhouse Development Rights“, op Franséisch „Droits au Développement dans un Monde sous Contrainte Carbone“ - et geet vill besser. An do gouf et schon e Bericht, dee scho ganz al ass, also deen 2011 gemaach ginn ass am Opdrag vun der ASTM a vu Caritas, déi déi zwee Instituter jo beoptragt hunn, fir ze kucken, wat hei zu Lëtzebuerg méiglech wier.

Dee System baséiert net op reng nationalen Objektiv, mä kuckt, wat all Land seng Responsabilitéit op globalem Plang ass. An da gëtt en Indice ausgerechent, deen „indice capacité-responsabilité“ heescht, a laut dësem Calcul huet Lëtzebuerg en Indice vun 0,072%, wat méi héich ass wéi säin Undeel un der Weltbevölkerung, dee bei 0,007% läit - et huet näischt mam James Bond ze dinn, mä dat ass anscheinend de Fall -, an dat huet natierlech mat eise Liewensniveau ze dinn a mat eiser Klimaschuld.

Dee System huet den Avantage, en Ënnerscheed ze maache weltwäit tëscht de Consommateuren, déi iwwer e gewëssene Seuil konsuméieren, an deenen, déi manner konsuméieren. Dat gëllt weltwäit, mä déi Berechnung gëtt och fir all eenzelt Land gemaach.

Ech kann aus Zäitgrënn natierlech net an den Detail agoen, mä jiddere kann dat fir sech no kucken. Vill Leit kennen dat bestëmmt och hei. An et geet dorëms: Hei doheem sollen déi finanziell Capacitéite vun de Leit mat hirer karbonischer Responsabilitéit an Aklang bruecht ginn. Déi, déi déi meescht Capacitéiten hunn, sollen am meeschte bäidroen. Do gëtt et dann och natierlech eng ganz Rëtsch vu Mesuren,

déi geholl kënnen ginn. An dat huet natierlech och mat enger ëmfangräicher Steuerreform ze dinn. D'Konsumcapacitéite vun deenen, déi iwwerconsuméieren, solle staark beanträchtegt ginn, wougéint déijéineg, déi aus finanziellen Ursaache manner konsuméieren wéi néideg, entlaascht solle ginn. Natierlech geet dat Hand an Hand mat Mesuren iwwer fossill Energien an esou weider.

Dat géif dann och bedeuten, datt esou all Land Raum schafe kann, zemools déi, déi am meeschten industrialiséiert sinn oder verpeschten, fir de manner entwéckelte Länner ze erméiglechen, hire Retard opzehuelen, an datt Gelder fräi gemaach ginn, fir zum Beispill an alternativ Energiequellen ze investéieren. Dobäi dierf een och net vergiessen, datt de Prinzip vun der Capacité-responsabilité intern fir all Land gëllt. Zum Beispill déi 200 Milliounen räich oder ganz räich Inder, déi wäerten natierlech méi sollicitéiert gi wéi déi aner Milliard, déi manner räich ass oder ganz aarm ass.

Zum Schluss komme mer net derlaanscht, och vum Tanktourismus ze schwätzen, aus deem Lëtzebuerg erausklamme soll. Leider spiert een hei keng Bereetschaft säitens der Regierung, op jidde Fall säitens gewëssen Dealer vun der Regierung, géif ech soen. Mä mir müssen awer iergendeng Kéier ophalen, Excusen ze fannen. All Land op der Welt, net nëmme Lëtzebuerg, huet eng spezifesch Situatioun a ka Grënn ugin, firwat et an deem oder an deem anere Beräich näischt kann ënnerehuelen. A mir müssen natierlech och oppasse viru sougenannte Léisungen, déi vläicht keng sinn, wéi déi vum Biospritt. Well net alles, wou iwwerall bio dropsteet, ass och bio!

Et ginn natierlech Länner, déi sinn total dorop spezialiséiert, wéi Brasilien zum Beispill, wou Dausende vu Quadratkilometeren ëmgewandelt ginn a Felder, fir Zockerkanne ze züchten, fir Bioethanol ze produzéieren. Ech hunn eng Kéier esou eppes selwer gesinn dohannen. Dat si monstruös Firmen, wou een och net dierf mat den Aarbechter schwätzen, ech weess net firwat, als Journalist. Also dat seet scho villes aus!

(Interruption)

Maja, vläicht grad dowéinst. A wéi mer all wëssen, huet dat Répercussionen op d'Landwirtschaft a Form vun intensive Monokulturen an natierlech och Land grabbing an esou weider an esou virun, déi bei Wäitem all net klimaneutral sinn.

Här President, et ginn technesch Léisungen, wat d'Klima ubelaangt. Et ginn technesch Léisungen, wat alles ubelaangt. Et ginn och politesch Léisungen. Et ass och eng politesch Fro. Et ass och eng demokratesch Fro. Et ass net nëmme eng technokratesch Fro. Ech mengen, dat ass och eng Saach, där ee sech muss bewusst sinn, wann ee vum Klima schwätzt.

Ech soen lech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Präsident*.- Merci och. An dann ass den Tour um leschte Riedner fir de Mëtten, dem Marcel Oberweis.

► **M. Marcel Oberweis** (CSV).- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, als leschte Riedner hunn ech nogelauschert, ganz andächtig, an hu festgestallt, ech ka villes aus menger Ried eraushuelen. Ech wëll Är Zäit net allze laang an Usproch huelen.

Ech fänken da mat enger Ausso un op der leschter Konferenz zu New York, déi mer ganz gutt geschéngt huet: „D'Suite vun dem Klimawandel sinn esou ënnerschiddlech an deelweis esou gigantesch, dass kaum ee Beräich aus dem gesellschaftlechen, politeschen a wirtschaftleche Liewen an de kommende Joren a Jorzéngten net negativ dovun beaflosst gëtt.“ Et ass méttlerweile onëmstriden - an ech mengen, dat wäerte mer net méi wëllen ofstreiden -, dass de Mensch zum gréissten Deel fir de Klimawandel responsabel ass.

Sécher ass awer och, dass et an der Vergaangenheet ëmmer scho Klimaverännerunge goufen, an där enger, an där aner Richtung. Et ass awer interessant ze liesen, dass an enger rezenter Etüd ronn 45.000 Menschen aus 40 Länner gefrot si ginn iwwer hir Ansicht zum Klimawandel. A ronn 85% sinn der Meinung, dass de Klimawandel si wäert touchéieren a fir si e gréissere Problem duerstellt. D'Halschent dervu ware souguer der Meinung, dass si déi éischt Konsequenze verspiere, a bal en Drëttel sinn der Meinung, dass déi Konsequenzen an de kommende Jorzéngte grav Problemer fir si an hir Kanner, Kandskanner duerstellen.

Zënterdeem d'Mënschen déi Energie wéi Kuel, Gas a Pétrol an engem ganz staarke Mooss benotzen, ginn all Joers ëmmer méi där Dreifhausgaser an d'Atmosphär emittéiert. An domat erwärmt sech dës jo och. Awer net nëmme d'Atmosphär erwärmt sech, well 90% vun der gesamter Wäermt ginn an den Ozeanen, an de Weltmierer ofgelagert.

Als Rappel kuerz nach: Am Joer '92 waren et ronn 31 Milliarden Tonnen, déi rausgeblase goufen. An elo dëst Joer sinn et scho 50 Milliarden, Tendenz steigend. De Weltklimarot huet a sengem leschte Rapport higewisen op déi negativ Auswierkungen. An et gëtt haut gesot, wann een d'meteorologesche Date liest, dass dëst Joer wäert dat wärmste Joer ginn, zënter dass gemooss ginn ass. A deene jonke Leit vun ons hei, déi op Ischgl wëlle fueren, deene wëll ech matdeelen: Zu Ischgl ass et elo esou waarm wéi zënter dem Joer 1761 net méi. 1761 war et esou waarm. Dat heescht, si mussen fäerten, dass et mat de Kanounen (veuillez lire: ouni Schnéikanounen) dëst Joer kee Schizirkus wäert ginn.

(Brouhaha)

A si mengen och a si denken och, d'Meteorologen aus der Schwäiz, dass et wäert esou sinn, dass ënner 1.800 m de Schizirkus an der Schwäiz net méi wäert existéieren kennen. Si müssen iwwert dës Cote eropgoen.

Zënter der industrieller Zäit a vun 1870 un ass eis Atmosphär schonn ëm 0,9 Grad geklommen. Et gouf de ganze Mëtten hei erzielt an och gesot vum Zweek-Grad-Zil, an och gewarnt dofir. Wann der schonn 0,95 an der Atmosphär sinn, da bleift eis nach 1,05 Grad, fir dobäizestoussen, bis dann dee Kippunkt erreecht ginn ass. An dat wäert och ee Kärpunkt vun der Konferenz COP21 ginn. Well wann dës Limitt iwwerschratt gëtt, ech hunn et gesot, da ginn e puer Kippunkten iwwerschratt an déi bréngen domat en irreversible Prozess an eiser Ëmwelt: Zum Beispill duerch d'Entdeek vergrëssere sech d'Waassermengen an den Ozeanen. An domadder klëmmt och den Ozean - an de leschten 120 Joer eleng ëm 19 cm! - wat, dat weess jiddweree vun ons, iwwerschaubar ass.

D'Inseln Tuvalu a Kiribati a Polynesien, dat sinn déi éischt Inseln, déi elo schonn dës Mieresniveauerhéijung spieren. Si sinn och dofir vun der UNO als éischt Land an als éischt Mënschen als Klimaflüchtlingen deklaréiert ginn a kennen domadder och bei aner Länner Hëllef ufroe goen, wa se misste réckelen.

Vill méi schlëmm nach fir d'Biodiversitéit ass awer d'Versauerung vun den Ozeanen. Si huele jo den CO₂ op an doropshi reduzéiert sech dann d'Biodiversitéit. De Ph-Wäert an den Ozeane reduzéiert sech an de leschte Jore vun 8,1 op 7,8 an domadder wäerten als éischt Liewewiesen d'Koralle Problemer kréien.

Elo bei eis, ech hunn et elo grad gesot, ass de Changeement an den Alpe ganz staark ze gesinn. Ee Beispill nëmme: Dir kennt de Großglockner, dat ass dee gréisste Gletscher aus Eisträich mat 8 km, an deem seng Fläche ass an deene leschte Joren ëm 30 km² méi kleng ginn. Dat heescht also, iwwerall mierke mer schonn déi éischt Konsequenzen. Mir wieren also blann, net ze erkennen, dass de Klimawandel do ass.

Dofir läit et op der Hand, et ass de ganze Mëtte vu menge Virriedner gesot ginn, mir müssen en Ëmdenk- an en Ëmlenkprozess an dem Ëmweltschutz an an der Klimapolitik alauden. Dat heescht, manner Energie verbrauchen mat manner Energieressource verhonzen!

De Klimawëssenschaftler no muss een dovun ausgoen, dass sech d'Mënschen op déi extrem Wiederphänomeneener astelle müssen: Hëtztwellen, Drécheperioden, Verloscht vun der Biodiversitéit an Iwwerschwemmungen. An déi lescht Joren hunn eis et jo bewise gehat, kuckt d'YouTube-Serien, wat alles sech ofspillt an der Welt dobaussen, wou Mënsche mussen fäerten ëm hir Haiser, ëm hiert Liewen, wa se vun esou Iwwerschwemmungen oder anere Katastrophe bedrot ginn.

Wann dat net dozou kënn, zu deem Ëmdenk- Handlungsprozess, dann dierft sech d'CO₂-Konzentratioun an der Atmosphär nach weider erhéien. Elo leie mer scho bei 405 ppm a mir mussen fäerten, op 450 ppm eropzuegoen. An dat bréngt mat sech, dass eis Temperatur douewe sech all Kéiers weider erwärmt, am schlëmmste Fall bis zu 4,8°C bis Enn des Jorhonnerts. Dat wäerten also meng Enkelkanner dann erliewen.

An deem Fall mussen mer eis drop astellen, dass eist Mier bis zu engem Meter eropklëmmt. Dann dierft dovunner - ganz no bei ons - en Drëttel vun de Pays-Bas, vun onsem Benelux-partner, ënner Waasser stoen, an d'Mier kënn och un der belscher Küst méi no bei ons. Dat soll keen Troust si fir ons, mä op alle Fall ass et fir déi Länner problematesch. An et ass de Mëtten och gesot ginn hei vun engem Virriedner: Een Drëttel vun der Mënschheet leeft laanscht Küsten, an do missten dann eng Milliard Mënschen trëppelen. An Dir kënn lech virstellen, wou déi hintrëppelen, net bei d'Mier, mä déi ginn an d'Hannerland a wäerte bei hiren Noperen da fir Onrou suergen.

Vläicht ee Punkt, deen net ëmmer erwänt gëtt, deen ech awer bei de Klimawëssenschaft-

ler elo nogelies hunn, dat ass déi Iwwerleeung vum Golfstroum. Et gouf an der historiescher Vergaangenheet ëmmer schonn Ännerungen am Golfstroum, mä elo stelle mer fest, duerch d'Schmëlze vun den Äiskalotten douewen a vun de Gletschere fléisst ëmmer méi Séisswaasser an d'Miereswaasser eran, dat heescht, et kënn zu enger Perturbatioun an domadder dreift och eise Golfstroum ëmmer manner no uewen. Dat heescht, amplaz zu Spitzbergen ëmzedréinen, dréint e vill méi fréi ëm, an dat kéint mat sech bréngen, dass mer an Nordwesteuropa Klimae kréien, wéi se et am Labrador oder un der Ostkant vun den amerikaneschen Staten erliewen.

Dat ass alles nach ëmmer keen Horrorzeenario, mä nodenkenswäert, wat ee mécht, wann een onbegrenzt dat dote virulafe léisst. A well dës aktuell Entwécklung net méi nohalteg ass, huet den IPCC drop opmierksam gemaach, dass wa méiglech 80% vun de fossilen Energieressourcen am Buedem solle bleiwen a sech vermehrt op déi erneierbar Energie soll gestäipt ginn.

Dass dat net vun Onfug ass, dat gesäit ee ganz einfach dorun, dass d'USA a China an Indien rezenterweis gesot hunn, och si wëllten zu Paräis hire Beitrag leeschten. Vläicht wier et interessant fir munchereen, eng Kéier a China ze goen an ze kucken, wat China mécht a puncto Wandmillen a Solarenergie. Do kann ee gesinn, wann e Land den Dréi kritt a wann et vun enger Kuelepolitik fortgeet hin zu enger erneierbarer Energie. Och ons Europäesch Unioun an d'Kommissioun hu sech jo derfir ausgeschwat, et ass gesot ginn de Mëtten, d'Prozenter brauch ech net ze erwänen hei.

Et gëllt deemno, wann déi Zweek-Grad-Limitt soll agehale ginn, dann dierfe mir an den nächste Jore bis 2050, also nach 35 Joer, nach maximal 750 Milliarden Tonnen CO₂ an d'Atmosphär bloen. Denkt dorun, ech hu grad gesot: 50 Milliarden dëst Joer, dat heescht, fir iwwerhaupt déi Balance ze kréien, dierfte mer nach just 19 Milliarde pro Joer erausginn. Dat ass fir e Land wéi Burkina Faso iwwerhaupt kee Problem, well déi stoussen net vill aus. Mä Länner wéi mir hei uewen, mir müssen eis drastesch reduzéieren an eisen Emissiounen, voire am Verbrauch vun de fossilen (veuillez lire: fossile Brennstoffen).

D'Konferenz vun New York huet kloer gesot gehat, dass et e Link gëtt tëschent dem Klimawandel an der Konferenz vu COP21, well Energie, Ëmwelt a Biodiversitéit ganz staark beienee sinn.

Vläicht e puer Zuelen nach zu der Weltbevölkerung, well déi losse jo opmierksam ginn drop, wat sech ofspille wäert an den nächste Joren, wou mir nach derbäi sinn. Momentan si mer zu 7,4 Milliarden, a mir ginn dovun aus, am Joer 2050 zu ongeféier 9,8 Milliarden, an am worst Case si mer am Joer 2100 zu 11 Milliarden. Ech géif dat net soen, wann ech net mäi Partnerland oder de Kontinent Afrika relativ gutt géif kennen, an e puer Länner ginn ech jo alt ëmmer, an ech stelle fest, do liewe momentan 1,2 Milliarde Mënschen. Duerch déi Procratioun an Afrika stoussen déi Enn des Jorhonnerts op 4,4 Milliarden. Wann ech bedenken, dass mir hei an Europa en Duerchschnittsalter hu vu 45 Joer an an Afrika ass en 20 Joer, da kann ee sech scho virstellen, wat jonk Leit maache wäerten, wa sech de Klima an Afrika drastesch verännert. Si wäerte ganz einfach bei ons wëlle kommen, bei déi Leit, wou d'Déppercher nach voll sinn.

An d'UNHCR huet gesot gehat, wa mer am Joer 2013 nach 52 Milliounen Mënschen haten, déi op der Flucht waren, esou hu mer der an dësem Joer bal 60 Milliounen, also en drastesch Eropklammen. An dat bréngt eben och ganz einfach mat sech, dass mer déi Ziler vun der New Yorker Konferenz - et si 17 neier - mat vill Verve a vill Mutt müssen ugoen. Dat bedeit awer fir d'Industrielänner an déi dynamesch Schwelleaner eng ganz grouss Responsabilitéit.

Net fir näischt huet den UN-Generalsekretär Ban Ki-moon awer ganz treffend gesot a sengem Rapport: „E Liewen a Würde fir jiddwereen“ op dëser Äerd muss méiglech sinn a gëtt ageklot. Hie gesäit virun allem d'Bereetstellung vun Drénkwaasser, d'Reduzéierung vun der Aarmut an dem Hunger, méi Bildung a Gesondheet, méi Klimaschutz a méi Notzung vun erneierbaren Energien, eng méi mënsecherecht Aarbecht fir jiddweree wéi och en adequate Wunnraum an Zougang zu Energien als déi Haaptkritäre vun enger nohalteger Entwécklung.

Vläicht nach e leschte Punkt awer an deem Zusammenhang, et ass haut de Mëtten hei vun

der Landwirtschaft geschwat ginn: Et muss een drop opmierksam maachen, dass momentan 12 Milliounen Hektar gudd Buedem all Joers zu Wüüst ëmgewandelt ginn, dat heescht, all Minutt, déi ech hei schwätzen, 23 Hektar! An de kommende Jore gëtt mat enger Reduzéierung an Afrika ëm zwee Drëttel gerechent. Welch Problemer kommen do op déi Mënschen zou an op déi aner, déi an der Welt nach liewen? Dësen Agrëff an d'Natur zwängt ëmmer méi Mënschen an Afrika, de Wee ze maachen, fir nei Bedéngungen ze fannen, besser Liewensbedéngungen. Dat wat mer elo a Syrien gesinn, dat wäerte mer deemnächst gesinn, wa Mënschen aus Afrika zou stoussen a mat ons wëllen deelen. Dat gëtt schwierig, well net all Mënsch ass domat d'accord, dat ze maachen.

Ech wëll net op d'Konferenz COP agoen, well et ass de Mëtten dovun geschwat ginn.

Well mir eis Dreifhausgasemissionen an d'Atmosphär emittéieren duerch de Bensinn an Diesel, musse mer awer - an ech mengen, dat wäert eis d'Madamm Ministesch nach kuerz soen - op déi flexibel Mechanismen zrëckgräifen. Dat ass kee gudden Operationsmodus, dat wësse mer alleguerten, dat ass an der Vergaangenheet gemaach ginn, och dës Regierung muss et maachen. Mä nach musse mer dovun ausgoen, dass alles an d'Weeër geleet gëtt, dass dee Wee nun awer geschwënn der Vergaangenheet ugehéiert!

Vläicht zwee Punkten awer, déi interessant sinn, wann een iwwert d'Taxéierung vun dem CO₂ schwätzt: Et ass dach erstaunlech awer, dass d'Schwäiz eis do e Virbild ass. Déi huet am Joer 2008 eng CO₂-Steier mat dem Montant vu 60 Schwaizer Frang pro Tonn ageféiert. Duerch konnt si hir CO₂-Emissionen ofbremen, genau wéi Dänemark.

An interessanterweis ass et awer elo esou, dass e Land wéi Frankräich, dat jo bestëmmt aner Problemer huet, dozou iwwergaangen ass oder et ugaangen ass am Joer 2014, d'lescht Joer, 7 Euro/Tonn op hirer Tax anzeféieren, dëst Joer 14,5, am nächste Joer 22 an am Joer 2017 30,5 Euro. E Beweis méi, et kann een et maachen, et muss ee just de Courage hunn, et ze maachen. Esou laang d'Tonn CO₂ mat 7 oder 5 Euro berechent gëtt, et ass virdu gesot ginn, huet et guer kee Sënn, nozedenken iwwer Energiespuermossnamen. D'Leit huelen eis dat net of, well se net begräifen, wat do hannerdrustéicht. Mir kënnen eréischt d'Dekarboniséierung maachen, wa mer higin op 80, 100 Euro d'Tonn. Da musse mer anerwärts ëmdenke mat der Taxatioun. Mä mir mussen awer derfir suergen, dass eben eis fossill Energieträger, déi mat dee ganze Klimawandel produzéieren, an eng aner Richtung geféiert ginn.

Dat wollt ech dozou soen an, ech mengen, nach eng Kéier e Saz vum Här Ban Ki-moon ziéieren, en huet gesot gehat bei der Weltorganisatioun fir Meteorologie elo kuerz zu Genf: „Dëst Joer mussen d'Regierung wegweisend Entscheedunge mat Bléck op déi nohaltege Entwécklung am Klimawandel treffen.“ An e mengt och dozou, nëmmen duerch e couragéierten, vernetzten Zesummenhang tëschent der Wëssenschaft, der Wirtschaft an der Gesellschaft komme mer do zu engem Resultat.

Ech kommen zum leschte Punkt, léif Kolleegen, Dir Dammen an Dir Hären. Ech wollt nach eng Kéier kuerz agoen op de Punkt tëschent der Klimaschutzpolitik an der Friddensdividend. Well ech mengen, dat ass e Punkt, deen och hei misst awer kuerz thematiséiert ginn. Et schéngt mir wichteg ze sinn ervirzehiewen, dass d'Europäesch Unioun weltwäit de gréissten Donateur ass fir ëffentlech Entwécklungszesummenaarbecht. Dat ass den Dënschen hei en long et en large diskutéiert ginn, Lëtzebuerg ass e Partner, deen do ganz staark matmécht.

Eis Unioun stellt och déi meeschte Gelder fir d'Lutte géint de Klimawandel bereet. Tëscht de Joren 2007 an 2013, also a 7 Joer, si ronn 4,5 Milliarden an déi Klimaschutzmesuren eragefloss. Och huet d'Europäesch Unioun bekannt gemaach, dass si en Nouthëllefong an der Héicht vun 1,9 Milliarden Euro ariicht, fir dass déi afrikanesch Partnerlänner oder Länner hire Matbierger erëm dat kënnen zrëckginn, wat se brauchen, näämlech och Liewensqualitéit an och e Recht op Energie, op Waasser an op Buedem. Bis elo sinn awer eréischt 79 Milliounen agefloss an dat Déppen. Dat heescht also, et ass nach e wäite Wee dohinner, mä den Ufank ass elo scho gemaach ginn.

Dës finanziell Moyene ginn net duer, de Mënschen an de Länner déi Chance ze ginn, mä op alle Fall wäerte mer probéieren, lues a sécher - an och mir maachen dat jo iwwer eis cibléiert,

couragéiert Schrëtter mat der Entwécklungspolitik -, dass mer de Mënschen doënnen an hiren Heemechten eng Bleif ginn. Et huet kee Wäert, dass si fortginn, well dat géif jo da fir grouss Onroue suergen.

Vläicht eng lescht Konferenz - d'lescht Woch zu Valetta -, déi interessant ass, dat war d'Konferenz vun Europa an Afrika. Do huet de President aus dem Land Senegal kee Blat virun de Mond geholl, wéi e gesot huet: „Duerch eng ongerecht Handelspolitik beuten déi räich Europäer déi aarm Mënschen an Afrika aus.“ Dat muss eis dach all ze denke ginn, grad am Zesummenhang mat der Kohärenz vun de Politicken, déi hei den Dënschen beschwuer ginn ass!

D'COP21 muss e wichtige Beitrag zu dëser (veuillez lire: zur Verbesserung vun dëser) internabeller Situatioun leeschten. Well de Klimafong, deen ab dem Joer 2020 mat ronn 100 Milliarden Dollar pro Joer gespeist gëtt, soll de Mënschen doënnen an de Länner erlaben, déi néideg Projeten duerchzeféieren, déi si brauchen, fir eng mënschewürdeg Liewensqualitéit opzebauen. Déi aktuell Ëmwelt- a Ressourcékrise mussen eis virun Ae féieren, dass e Weidermaache wéi bis elo an d'Sakgaass féiert.

Et läit op der Hand, dass déi ekologesch Nohaltegkeet de Garant fir d'Iwwerliewe vun der Mënscheit op dësem Planéit duerstellt. A well mer nëmmen dëse Planéit hunn, sollt en Appell vu Paräis ausgoen, dëse mat senge Liewensressourcé massiv ze protegéieren.

Den Här Schellnhuber, Direkter vun dem Potsdam-Institut, huet et scho kloer gesot gehat am Pabeier fir Paräis: „Et ass net eist schlecht Verhalen, dat de Problem vun eiser aktueller Gesellschaft duerstellt, mä eis Bequemlechkeet.“

An dann nach e leschte Punkt dann, ech wollt just soen nach eng Kéier, well ech dat vun den Entwécklungslänner gesot hunn: Do wou Honger an Elend, Krich a Verdeelungskämpf sinn an herrschen, gëtt et keng Perspektiv fir déi jonk Leit.

A mäi leschte Saz, do hunn ech de Mahatma Gandhi dann,...

► **Plusieurs voix.** - Aah!

► **M. Marc Oberweis** (CSV).- ...deen huet gesot gehat,...

► **Plusieurs voix.** - Aah!

(*Interruption*)

► **M. Marc Oberweis** (CSV).- Jo, lauschtert gutt no, do kann all Mënsch sech eppes ofschneiden hei!

► **Une voix.** - Jo.

► **M. Marc Oberweis** (CSV).- En huet gesot gehat: „Lief du einfach, dass aner Mënschen och einfach liewe kënnen.“ Wann dat d'Mantra zu Paräis ass, sinn ech voller Hoffnung op Paräis!

Merci villmools.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Oberweis. An d'Wuert huet elo d'Regierung. An d'Regierung ass sech eens ginn, dass als Eischten den Energieminister, den Etienne Schneider, schwätzt, well en nach eng zousätzlech Verflichtung huet, duerno d'Madamm Ëmweltminister Carole Dieschbourg.

Prises de position du Gouvernement

► **M. Etienne Schneider, Ministre de l'Économie.** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Alleréischte wëll ech menger Kolleegin, dem Carole Dieschbourg, Merci soen, dass et mech elo als éischte Riedner schwätze léisst. Ech muss leider um zéng op siwen de President vun Tatarstan empfänken an ech fäerten, dat gëtt e bësse knapp, wa mer inverséiert géife schwätzen. Dofir entschëllegen ech mech och, wann ech no menger Interventioun dat Haus hei verlosse muss. Mä ech sinn iwwerzeegt, dass d'Madamm Dieschbourg op all Är Froen, wann der dann nach sinn, och Äntwerten huet.

Ech wollt kuerz, an dat ass mäi Part hei, de Volet vun der Energie, speziell ebe vun den erneierbaren Energien, hei eng Kéier duerstellen, eng Kéier d'Resultater duerstellen, wou mer dru sinn. Ier ech dat awer maachen, géif ech gären dem Rapporteur Merci soen, well ech muss soen, iwwert déi Méint, wou un deem Rapport do geschaff ginn ass, an et ass intensiv dru geschaff ginn, si mer eis a ville Froen extrem no komm, eigentlech an allem, well dat kulminéiert jo an deem dote Rapport.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Etienne Schneider, Ministre de l'Économie.** - Et ass eng enorm Fläissaarbecht, déi hei gemaach ginn ass vum Rapporteur, déi ganz déif gräifend ass. An ech kann all deenen, déi de Rapport nach net gelies hunn, just roden, dat ze maachen. Et ass wierklech interessant.

An et weist emol eng Kéier op ee Bléck an an engem Dokument déi ganz Problematik, déi mir awer alleguerten als eng Chance gesinn, fir virunzekommen.

A wann ech soen „eng Chance gesinn“, da kommen ech op eis Ziler, déi mer eis gesat hunn, oder gesat kritt hunn - kommt, mir soen et esou -, 11% erneierbar Energië bis d'Joer 2020, mat engem Undeel vun 10% am Transportberäich. Wou si mer drun? Mir haten eis en Zwëschenzil gi fir 2013/2014 vun 3,9%. Mir sinn awer do bei 4,1% gelant, also liicht iwwert deem, wat mer eis als Zwëschenzil ginn hunn.

Wat d'Energieeffizienz ugeet, do ass et esou, dass mer an eise zweeten Energieeffizienzplang och iwwert d'Zilerausgeschoss si mat 14,06%, a mir hunn deen drëtten Energieeffizienzplang fäerdeg mat engem Zil vun - dës Kéier net a Prozent ausgedréckt, mä a Gigawattstonnen - 49.252 Gigawattstonnen.

Wann ech zrëckkommen op déi verschidde Formen vun erneierbaren Energien, dann ass et esou, dass eis erneierbar Stroumproduktioun am Joer 2013/2014 par rapport zu der Period 2011/2012 ëm 25% an d'Luucht gaangen ass, wat, mengen ech, e memorabelt Resultat ass.

An der Wandenergie - an do wëll ech dann och dem Här Eischen äntwerten - sinn extrem vill Projeten ënnerwee. Et sinn extrem vill Projete realiséiert ginn. An ech wäert lech elo déi verschidden Energieformen einfach eng Kéier kuerz virun Aen halen:

An der Wandenergie hu mer zesummen, den Energieministère zesumme mat dem Environnement, mam Camille Gira a mat der Madamm Carole Dieschbourg, eng ganz Rei Initiative geholl, wou mer Hand an Hand geschaff hunn, fir dass Promoteuren, also Energiegesellschaften, kënnen an der Wandenergie weider Projete lancéieren. Mir hu Projeten elo am Tube vun 80 Megawatt an der Wandenergie bis d'Joer 2018, dat heescht, déi och nach an dëser Legislaturperiod wäerte realiséiert ginn. Dat ass méi wéi eng Verduebelung vun all deem, wat bis elo besteet an där doter Energieform!

An och fir dem..., ech weess net méi, wien et gefrot hat, den Här Negri, mengen ech, ob mer an den Offshore géife goen: Dat ass net ugeduecht. Den Offshore ass, mengen ech, de Moment relativ problematesch, nach ëmmer, well et awer extrem deier ass, an eleng ebe just fir d'Verbindung ze maache vum Park, deen da jo iergendwou am Mier ass, bis un d'Land. Alles dat ass en zimlech, ech soen elo emol problemateschen Dossier. Mir sinn op alle Fall de Moment... als Regierung gi mir net an deen Dossier, well mir et jo och als Regierung net kënnen op friemem Territoire finanzéieren. A mir selwer hu jo nach kee Mier; mä wann ech dem Här Oberweis nolauschteren, da kënn dat och iergendwann an da wäerte mer spéitstens dann erëm iwwert den Offshore diskutéieren.

Wat d'Energie aus dem Waasserberäich ugeet, do wësst Der, dass mer och extrem limitéiert sinn. Et ginn nach e puer kleng Méiglechkeeten, fir an eise Flëss Turbinnen ze installéieren. Mä do schwätze mer vu gerénge Méiglechkeeten, déi mer do nach hunn.

D'Solarenergie, vläicht just fir lech ze soen, do si mer vun 2010 op 2014 vun 21 Gigawattstonnen op 95 Gigawattstonnen eropgaangen, dat heescht, eng Croissance vun 352%, wat och extrem vill ass. A mir wäerten och do nach vill weidere Wuesstum kréien, well mer als Regierung jo decidéiert hunn, garantéiert Tariffer och anzeféiere fir Kooperativen, fir installéiert Leeschtungen tëschent 30 an 200 Kilowatt. An och d'Privatleit bis 30 Kilowatt profitéieren ëmmer nach vun eisen Aspeisetariffer.

Wat d'Hëtzt ugeet am Beräich vun den erneierbaren Energien, do hu mer 2012/2013 och eng Croissance vu ronn 28% opzeweisen, wat haaptsächlech doduerch kënnt, dass de Projet Kiowatt un d'Netz gaangen ass - de Projet Kiowatt, deen um Rouscht steet.

Wat déi fest Biomass ugeet, am Holzberäich also haaptsächlech, do ass et esou, dass de Moment e Projet uleift um Kierchbierg, wou eng grouss Holzpelletsanlag gebaut gëtt, also ëmgerüst gëtt. Si steet jo schonn do, just dass se vum Gas op Holzpellets ëmgerüst gëtt, an dat, fir eng thermesch Leeschtung vun 9 Megawatt ze produzéieren. Dat heescht, dass um Kierchbierg all déi, déi do drunhänken, an Zukunft vun erneierbaren Energie gespeist ginn, an dat och nach zu Lëtzebuerg produzéiert, wat, mengen ech, e ganz wichtige Schratt no vir ass.

Mir hunn eng Rei weider Projeten am Holzpelletsberäich fir en Total vu ronn 5 Megawatt thermesch Energie. Och déi wäerte bis 2018 realiséiert ginn.

An da gëtt et ee ganz grouse private Projet, „privaten“ heescht am industrielle Beräich. Dir kennt alleguerten d'Gesellschaft Kronospan zu

Suessem. Déi hu mer, wéi ech virun zwee, dräi Joer bei hinne war, hir Anlage gewisen an et ass mer eppes direkt opgefall: dass se enorm vill Offall hunn, näämlech d'Schuele vun hire Bamstämm, déi se all Kéiers fir deiert Geld hu missen entsueren. An ech hunn hinnen deemools proposéiert, firwat se dann net emol kucken, ob se déi net kënnen benotzen, also dat Holz, déi Schuele vun de Beem, fir eben erneierbar Energien draus ze maachen. Dee Projet realiséiert sech elo, wat eng Anlag gëtt vun 32 Megawattstonnen, wat enorm ass, respektiv dann 300 Gigawattstonne Stroum a Wäermt wäert déi produzéieren.

An hei gesäit een awer wierklech, dass d'erneierbar Energien och e Standuertfacteur kënnen sinn, e Kompetitivitéitsfacteur fir déi heite Gesellschaft, well se dee komplette Gas-konsum, dee se bis ewell hat, soubal déi Anlag leeft, kann astellen. Dat heescht, si ass komplett autonom a si bezuelt keen Euro méi, fir Gas mussen ze bezuelen, fir hir Stämm, déi se jo herno muelt an dann dréchent, fir se ze pressen. Si huet also keng Energieausgabe méi. An dofir, mengen ech, ass dat do mat Sécherheet e Projet, dee Modellcharakter wäert hunn. An ech sinn iwwerzeegt, dass duerno eng Rei aner Firmen an deem Beräich sech wäerten drunhänken.

Am Transportberäich sinn d'Biocarburanten ugeschwat ginn. Et ass esou, dass mer och do an der Period 2012/2013 30% Croissance hu par rapport zur Period 2011/2012.

Et ass och esou, an ech wëll dat hei soen op Basis vun deem, wat den Här Kartheiser gesot huet: Mir waren ni en faveur vun der éischter Generatioun Biocarburanten, wou wierklech Liewensmëttel - Mais - ugeplant gi sinn, fir se herno a Kraaftstoff ëmzewandelen, well mer och déi dote Positioun ëmmer vertrueden hunn. Et kann net sinn, dass mer Liewensmëttel benotzen, fir herno eise grénge Mäntelchen unzudoen, dass mer kënnen gréng mam Auto fieren!

Dat hu mer net gemaach. Mä mir sinn awer elo an där Technologie, mat där mer dat do och net méi brauchen, mat där mer op Gréngschnétt kënnen zrëckgräifen, op Offall kënnen zrëckgräifen an domadder Biospritt produzéieren. An dofir hu mer och elo do Gas ginn a gesot: „Elo, wou déi doten Technologie jo méiglech ass, wäerte mer dat doten elo vill méi nach pushen.“

Dann, zur Energieeffizienz, wat den zweete Volet ass vu mengem Bäitrag. An och do ass virdrun ugeschwat ginn, ech weess leider net méi, vu wéi, mä dass ab 2017 Lëtzebuerg dat éischt Land wäert sinn an der Europäescher Unioun, wat d'AA-Gebaier zum Standard mécht. Den Här Kox hat dat gesot. Dat heescht, et ka kee Gebai méi gebaut ginn, kee Wunnhaus méi gebaut ginn, dat net de quasi Null-Energie-Standard huet, ab 2017.

Dat ass en enormen Challenge! Et ass awer en enormen Challenge an nach méi eng enorm Opportunitéit fir de Bau hei zu Lëtzebuerg. Mir hunn dat laang mat hinnen am Viraus geplangt. A mir wäerte gesinn, dass se doduerch vill méi wäit vir si wéi hir Konkurrenten an Nopeschlänner, fir sech déi Technologien do unzéeegnen. A si wäerten doduerch och e concurrentiellen Advantage hunn op eis Nopeschlänner.

Mir sinn och amgaang, eng national Strategie iwwert d'Renovéierung vu Wunngebaier auszeschaffen, wou mer mat alle concernéierten Akteuren dru schaffen, fir déi Problemer, déi sech de Moment nach weisen, ze léisen, an awer och fir ze kucken: Wéi eng Incentivë musse mer eventuell ginn, fir an deem dote Beräich weiderzekommen? An ech mengen, och dorop wäert d'Carole Dieschbourg nach agoen, wat zum Beispill d'Klimabank ugeet.

Nohaltegt Bauen ass och e Sujet, dee fir eis wichteg ass, wou mer soen: „Et geet net nëmmen drëm, fir d'Gebaier anstänneg ze isoléieren an no der leschter Technologie dat ze maachen, mä mir sollen och kucken, nohaltegt Baumaterialien anzesetzen.“ An do hu mer dee Conseil National pour la Construction Durable geschafen, deen extrem vill Succès huet an duerch deen, mengen ech, mer och do e ganz wichtige Bäitrag wäerte maache fir den Envronnement an deenen nächste Joren.

Eis Energieeffizienzobligatioun fir d'Energiefournisseuren hu mer agefouert, mat engem Zil, fir 5.993 GWh bis 2020 anzespuren. Hei kréien d'Distributeur vun Energie - Enovos, LEO an aner - d'Obligatioun, fir bei hire Clienten esou vill Prozent, annerhallwe Prozent Energie anzespuren vu Joer zu Joer. Dat heescht, obscho mer an enger Situatioun sinn, wou mer jo all Joer eigentlech méi Energie verbrauchen, well mer ëmmer zu méi hei am Land liewen a well mer méi Betriber hunn, mussen d'Energiefournisseuren derfir suergen, dass de Gesamtenergieverbrauch all Joer annerhallwe Prozent erofgeet.

Ech ginn net an den Detail vun där Diskussioun an, wéi se dat kënne maachen a wéi dat geet, well d'Zäit mer et net erlaabt, mä ech huelen un, dass Der dat och wësst. Mä och dat war eng ganz wichteg Décisioun, déi gefall ass ënner dänescher Rotspresidentschaft a wou Lëtzebuerg Dänemark deemools ganz vill gehollef huet, fir dee Projet duerchgesat ze kréien.

Dann den Accord volontaire vun der Fedil, deem derfir wäert suergen, dass d'Energieeffizienz bei der Industrie bis 2016 nach erëm eng Kéier ëm 7% wäert mussen verbessert ginn. An dann de „smart metering“, deem hei och ugeschwat ginn ass, dee bis 2019 am elektresche Beräich zu 95% wäert realiséiert sinn a bis 2020 zu 90% am Gasberäich wäert realiséiert ginn. An dann hu mer déi intelligent Réseauen, déi mer brauchen, fir en nach méi effikass Ze-summespill tëschent Produktioun a Consommation kënne hinzekréien.

D'E-Mobilitéit ass ugeschwat ginn. 800 Borné mat zwéi Ueschlëss jeweils, also 1.600 Autoen, déi gläichzäiteg wäerte kënne iwwert d'ganz Land lueden, och dat soll där ganzer Debatt, soll dem Développement vun der E-Mobilitéit - net der „lm“-Mobilitéit, mä der „Elektro“-Mobilitéit - en neien Opdriff ginn. A mir mengen och, dass mer vill Argumenter op eiser Säit hunn, fir dass d'Leit ëmmer méi sensibiliséiert ginn, dass och d'Autonomie vun den Autoen, also de Fortschritt vun der Technik, vill méi Leit an Zukunft wäert dozou bréngen, fir op Elektromobilitéit eriwuerzeklammern.

A wann alles dat net hëlleft als Argument, da gött et nach ëmmer eent, näamlech dat, dass, wann een den Auto bis huet, ee vill méi bëlleeg fiert wéi mat engem classeschen Auto.

Just fir lech och do eng Moyenne ze ginn: Mat engem Bensinnauto fuert Der 100 km fir 10 Euro. Mat engem Dieselauto kaschten déi 100 km lech 6 Euro a mat engem Elektroauto kaschte se lech 2 Euro, aus deem einfache Grond, well um Stroum keng Akzise sinn, sou wéi dat beim Bensinn a beim Diesel de Fall ass. An ech kann lech och hei soen, dass d'Regierung och net wëlles huet, dat ze änneren.

An dann, last but not least, wëll ech och nach op de Rapport Rifkin - de Rapport gött et nach net, mä op den Accord mam Här Rifkin - hiweisen, wou mer jo probéieren, ebe just all déi dote Punkten: d'Energieeffizienz, déi erneierbar Energien, den ICT, dee mer brauchen, fir dat Ganz ze géréieren, den Transport, wa mer vun E-Mobilitéit schwätzen, fir dat alles mateneen ze verbannen, fir eis do eng intelligent Strategie fir Lëtzebuerg op d'Been ze stellen. An dat hu mer elo ugefaangen. An Dir wäert gesinn, dass jiddwereen, dee concernéiert ass, gefrot gött a gebiede gött, och do matzemaachen, soudass mer do e flott Konzept kréien, fir eis Ekonomie laangfristeg, mëttel- bis laangfristeg ëmzestellen. An ech mengen, dass d'Akzeptanz dobaussen um Terrain an der Ekonomie och ganz grouss ass an dass een déi dote Chance net dierf verpassen.

Schlussendlech an als Konklusioun géif ech soen, dass dës Regierung definitiv um richtege Wee ass, dass mer eng exzellent Kooperatioun hunn tëschent eise verschiddenen Häiser, déi concernéiert sinn. An ech sinn och iwwerzeegt, dass mer déi Ziler, déi mer hunn am Beräich vun den erneierbaren Energien, bis 2020 mat där doter Politik wäerten erreechen!

Pour le reste wënschen ech der Kolleegin Carole Dieschbourg ganz vill Succès fir hir COP21, wou se e schwéiere Match ze maachen huet a wou ech awer och mengen, dass mer - vun all deem, wat ech bis elo héieren - als Lëtzebuerg elo scho gutt dostinn a gutt Kriticke kréien.

Nach eng Kéier: Sorry fir mäin Départ elo! An ech soen lech e ganz grouse Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. An direkt huet d'Wuert d'Madamm Ëmweltminister Carole Dieschbourg.

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.** - Här Chamberspräsident, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, léiwen Henri Kox, ech schlësse mech de Wiederum Etienne un, en huet et wierklech gutt gesot: E grouse Merci fir déi wierklech immens Aarbecht, déi immens Efforten, déi s de gemaach hues, an iwwerhaapt jiddwerengem, deem an der Kommissioun souz, fir déi vill Aarbecht, déi dat lescht annerhalleft Joer gemaach ginn ass.

Den Etienne huet et scho gesot: Et ass keng Angschtmaachpolitik, et sinn d'Chancen, déi mer mussen ergräifen, d'Chancen, fir méi kompetitiv ze sinn, d'Chancen, fir den technesche Fortschritt do ze huelen, wou en ass, fir innovativ ze sinn, fir nei Businessmodeller opstellen a fir am Endeffekt och d'Benefisser vun enger proaktiver Klimapolitik ze generéieren. Dat heescht: eng besser Loftqualitéit a bei Elek-

troautoen niewent der Loftqualitéit och maner Kaméidi, e méi neien a gerechte Gesellschafts- an ekonomesche Modell. Dat sinn d'Chancen, déi e proaktive Kampf géint de Klimawandel mat sech bréngt.

Et ass wichteg, dass mer haut den Débat hei an der Chamber hunn. A mat eelef Deeg virun der Klimakonferenz zu Paräis ass et dee richtege Zäitpunkt, dass mer iwwer Paräis, awer och iwwert dat duerno schwätzen, well Paräis sécherlech net alleng d'Léisung ass a net alleng wäert d'Welt retten. Paräis ass en Ufank vun engem Prozess, vun deem mer d'Dynamik elo scho spiere kënne, d'Dynamik vun ennen, a se wëllen ergänzen duerch en Accord, deem et méiglech mécht, dass mer déi Dynamik nach accélérieren - well et dat ass, wat mer brauchen!

Den Henri Kox hat et uganks gesot: Dës Joer ass dat éischt Joer, wou mer d'Een-Grad-Grenz vun der Aerderwärmung iwwerschreiden. Et ass urgent, schnell ze handeln. Et ass eis Responsabilitéit, eis Responsabilitéit vu jiddwerengem, dass mer eis asetzen, dass mer net nëmme vum Klima schwätzen, mä dass mer eis iwwerleeën, wat mer mussen aneschtens maachen, wéi eng vun eise Gewunnechte mer mussen opbriechen, wéi eng vun de Chancen mer mussen elo erkennen, fir weiderhin d'Stabilitéit vun eisem System ze garantéieren a fir weiderhi fir méi Gerechtegkeet a méi Demokratie ze suergen.

Ech stelle fest am Laf vum Nomëtteg, dass mer eis op deene grouse Linnen alleguerte bis elo eens waren. Et sinn Erausforderungen, et si Chancen, déi mer op all Niveau mussen zesummen ugoen. An deem Sënn gräifen ech gären dat, wat den Henri Kox am Ufank gesot huet, op: Niewent dem Antiatomkonsens, dee mer hei zu Lëtzebuerg hunn, géif ech mer wierklech och e Klimakonsens wënschen!

Et wär e ganz flott Signal gewiescht, wann ech hätt kënne op Paräis goen, net nëmme mat engem Mandat vun allen europäesche Länner, déi mat enger Stëmm schwätzen, mä wann och hei am Raum jidderwee matgemaach hätt a jidderwee sech senger Verantwortung an där Hijiicht bewosst gewiescht wär a mer net hei Politik maachen an deem Sënn - net nëmme iwwer kloer Zuelen a Formsache schwätzen -, mä wa mer iwwert de Klimawandel schwätzen, da schwätze mer iwwert d'Schicksal vu Leit, iwwert d'Veerdeelungsgerechtegkeet, iwwert d'Aarmutsbekämpfung. Well mir wäerte sécherlech déi grouse Krisen, déi mer hunn an déi mer gesinn, net iwwerwannen, wa mer net ee vun deene grouse Facteuren, de Klimawandel, all zesumme bekämpfen!

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng).** - Très bien!

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.** - Mir brauchen, an dat gouf de Mëtteg gesot, e politesche Kader vun uewen a mir brauchen eng Dynamik an der Gesellschaft, Leit, déi matmaachen. A mir hunn déi technesch Léisungen.

Mir brauchen e politesche Kader, e globalen, dat wäert den Accord sinn. Da brauche mer awer och europäesch Politicken, dat ass haut och ugeschwat ginn. Mir mussen - an dat hu mer ugefaangen ze maachen als Présidence -, den Emissiounshandel reforméieren, fir dass e méi effizient gött, fir dass en déi néideg Akzenter setzt, fir dass d'Ekonomie och matgeet. Mir mussen laangfristeg Pläng maachen, déi sech och um nationale Plang widderespigelen.

Den nationale Plang ass dat, wat mer haut wëllen an de Fokus huelen. An ech hu mer iwwerluecht, dass ech wëll haut eis Klimapolitik, der Regierung hir Klimapolitik op dräi grouse Prinzipien opbauen. Deen éischten ass: konsequent handeln, deem zweeten ass: Kohärenz op alle politeschen Niveauen, an deem drëtten ass: kooperativ zesummeschaffen.

Wat dat fir d'Energiepolitik, fir d'Energieeffizienz awer och fir déi erneierbar Energie heescht, dat huet den Etienne lech mat den impressionnanten Zuele schon duergeluecht, an ech mengen, do soen d'Zuele méi wéi honnerttausend aner Wieder! An ech géif senger Ausféierung just nach hinzufügen, well de Max Hahn et ugeschwat hat, dass mer och amgaange sinn, e Wandkadastro ze maachen, fir den Naturschutz an awer och d'Potenzialer vun der Wandenergie kënne iwwerteneenzeleeën a fir dass mer an de Prozeduren, déi mer elo schon accélériert hunn - well mir hu viles deblockéiert, den Etienne huet dat grad gesot -, fir dass mer do kënne nach méi schnell an Zukunft kucken, wou Potenzial sinn. An ech mengen, et geet wierklech hei ëm Win-win-Situatiounen, konkreten Naturschutz a geneesou gutt d'Klimapolitik an engem Bléck. Dat si kohärent Politicken!

Mir sinn um Wee, wat d'CO₂-Emissiounen, d'Reduktiounsziler ugeet. Mir mussen 2013,

2014 an 2015 keng Emissiounsrechter kafen. Un deem Wee mussen mer festhalen. Do mussen mer eis Efforten natierlech all zesummen och nach erhéien. Wa mer akafen, da si mer konsequent a mir kafen „Gold Standard“, dat heescht, kloer a strikt Kritären, fir sécher ze sinn, dass mer richtege akafen!

Bei der Klimafinanzéierung: Mir hunn e Fong, mir hu Gelder. An déi, déi de Bericht richtege gelies hunn, hunn och gelies, dass mer déi Gelder solle benotzen. An dofir huet dës Regierung beschloss, fir bei der Klimafinanzéierung, déi ee vun den Haaptdealmakere zu Paräis wäert sinn, fir déi konkret unzegoen. Mir hunn eis virgeholl, tëschent 2014 an 2020 120 Milliounen an d'Entwécklungslänner ze ginn. Dat entsprécht engem fairen Undeel, dee Lëtzebuerg misst ginn, fir op déi 100 Milliarde järelech ze kommen. Dat bedeit fir Lëtzebuerg, dass mir 240 Euro op de Kapp insgesamt ausginn. Mä, wéi gesot, de Fong ass do. An et ass eis historesch Verantwortung!

Den zweeten nationalen Aktiounsplang ass dem Rapport bäigeluecht, ass menges Erachten och diskutéiert ginn. A beim Drëtten hu mer vir, d'Société civile anzebannen, d'Akteuren anzebannen, all Secteuren anzebannen, wa mer en iwwerschaffen, an dat wäert sécherlech e gudd Schratt no vir sinn. Mir brauchen näamlech eng Laangzäitstrategie, déi eis den Horizont setzt, fir dass mer, och zu Lëtzebuerg, déi néideg Incentivé setzen. Op europäeschem Plang setze mer eis derfir an, dass mer net nëmme bis 2030 denken, mä dass mer och 2050 als Benchmark hunn a bis Enn des Jorhonnerts wëlle klimaneutral a klimaresilient sinn.

Dat wichtegt Instrument vum Klimapakt, wat jo vun der Virgängerregierung lancéiert gouf a wat mer wierklech als dat wichtegt Instrument och hei fannen, gouf erweidert. Mir hu mëttlerweil bal e flächendeckend Bild. An do si mer als Lëtzebuerg modellhaft. An dat ass eppes, wat ech am Ausland ëmmer soen: Mir hunn am Moment 96 Gemengen, déi matmaachen, eng 97. ass ënnerwee, dat heescht, et ass e Landbild, wat impressionnant ass! An och do wäerte mer no kuerzer Zäit kënne och soen, chiffrieren, wat dat bedeit. A mir hunn natierlech och Erweiderunge gemaach - ech kommen herno nach eng Kéier op de Klimapakt zrëck.

Eis Ëmweltverwaltung gött am Moment reforméiert. A vu dass et och dës Mëtteg thematiséiert ginn ass: Et ass schéin, eng PRIME House ze hunn, mä wann d'Aiden net schnell genuch kommen, dann hu mer e Problem. Mir hunn et geschafft innerhalb vun deenen zwee Joer, vun enger Frist vun deelweis bis zu annerhallwem Joer erofzekomme bei der Albusanéeierung op véier Méint, wou d'Leit waarde mussen just nach, a bei der Neibausanéeierung op ee bis zwee Méint. Well et ass wichteg, dass, wann een Instrumenter huet, déi sollen Incentivé sinn, dass dat och zäitno als Incentive kënnt!

An natierlech, do schaffe mer ganz vill drun, zesumme mam Ekonomiesministère, mam Finanzministère a mam Logement: un der Klimabank. Dat ass e Konzept, wou mer verschidde Saache wäerte mat abauen, déi solle fir de Bierger sinn: eng Virfinanzéierung natierlech. Dann natierlech awer och, wat mer mussen kucken: Wat kënne mer dann nach fir d'Betriber maachen? Ech mengen, dass déi wichteg Elementer mussen dra sinn. Esou Saachen daueren, dat muss eppes Guddes sinn an et muss och zielführend sinn. An dofir wäerte mer dat, soubal et souwäit ass, dann och virstellen.

D'Subsidé fir d'Gemengen am Ëmweltfong sinn ugepasst ginn, se si vereinfacht ginn. A mir hunn eng richtege Dynamik an deem Beräich a mir gi vun Demandé wierklech iwwerlaff.

Beim Transport hu mer e richtege Paradigme-wissel. Mir baue konsequent den öffentlichen Transport aus! Den Tramsprojet ass ënnerwee. D'Schinn ginn erweidert. D'Mobilité douce gött endlech als alldéeglecht Transportmëttel ugesinn an dofir gött och de Vélosréseau erweidert. Dat si kloer Ziler, déi mer eis setzen, wou mer elo schonn um Schaffe sinn, wou net jorelaang driiwer geschwat gött, mä wou déi éischt Saache scho visibel sinn, well d'Projete schonn um Lafe sinn!

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng).** - Très bien!

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.** - Ech kommen an den zweeten Punkt: d'Kohärenz. D'Zesummenaarbecht mat den anere Ministere gött am Team gemaach, d'ganz Regierung schafft mat, an d'Klimapolitik ass aus engem Goss. Dat gesäit een net nëmme national, doduerch, dass ëmmer méi Ministere ënnerwee zesummen oprieden, dat gesäit een och an der Présidence, wou souwuel d'Energieministère, d'Landwirtschaftsministère, d'Kooperationsministère an och den Transport an natierlech d'Ëmwelt alleguerten iwwert d'Klima geschwat hunn.

Dat gesäit een an enger Zesummenaarbecht mat der Kooperatioun, wou mir zesumme mat dem Kooperationsminister am Cap-Vert e Projet maache fir Biomass, deem elo uleeft. Dat gesäit een, wa mer mat eise Partnerlänner, wéi Senegal, wäerten och zu Paräis weider Projete uleafe loosse. Geziilt siche mer eis eis Partnerlänner aus, fir dass mer mat deenen, wou mer scho vill schaffen, kënne weider och klimapolitisch Aktiounen maachen.

Dat gesäit een och an engem Themeberäich, deem déi lescht Joreni thematiséiert ginn ass: d'Landwirtschaft. D'Landwirtschaft ass net nëmme an dëser Diskussioun en Thema, d'Landwirtschaft ass insgesamt en Thema. A wann ee bedenkt, dass et 40% vum Inlands-transport ass, da lount et sech, hei Ustrengungen ze maachen. An hei huet een och Win-win-Situatiounen: Waasserschutz, gutt Klimapolitik, do kann ee gemeinsam Aktiounen maachen. An et gouf scho gesot, et ass d'Landwirtschaft, déi am meeschten an am schnellsten drënner leit, wa mer en Dérèglement climatique hunn.

Kohärenz beweist een och, andeem een net fir Schänkléiunge steet a fir Technologien, déi mer net ënnerstëtzen. Dofir si mer ganz konsequent am Asaz géint Atomenergie. Jo, mir hunn als Regierung an der gemeinsamer Sëtzung mat der belscher Regierung iwwert d'Atomenergie geschwat. Dat war am Ufank vun deem Joer. Mir hunn eis Suerge matgedeele. An neen, mir krute keng Entrevue, wéi mer eng gefrot hate. Mä ech kann lech awer soen, dass den 10. November de Camille Gira d'Ministesch gesinn hat an nach eng Kéier drop higewisen hat, dass et wichteg wär, eng Entrevue ze kréien, wéinst deenen zwee Reakteren, déi erëm sollen eropgefuert ginn.

Dat gesäit een awer och an der gemeinsamer Klo mat Eisträich, wou mer eis drunhänken, géint Hinkley Point, wou muer dann och d'Demande en intervention déposéiert gött.

An da wollt ech vläicht nach op den Här Wagner agoen: Et gesäit een, dass vill Bewegung am Beräich Asaz géint de Klimawandel ass. An do gött et Divest-Bewegungen, an do muss een och effentlech Investitiounen screenen. An och dat wäerte mer sécherlech an Zukunft maachen.

Deen drëtten Punkt: Eng Klimapolitik muss kooperativ sinn, well et ass nëmme zesummen, wou mer et schaffen. Dat wichtegt Instrument, wa mer vun Zesummeschaffe schwätzen, ass sécherlech de Klimapakt mat de Gemengen, dee wierklech en Aushängeschild ginn ass. 43 Gemenge si mëttlerweil zertifizéiert. Dovunner sinn der véier op europäeschem Plang virun zwou Wochen ausgezechent ginn. De Camille war derbäi, an et ass eis eng grouse Freed, wa Lëtzebuerg och domadder ka Werbung maachen, dass mer gutt Modelle hunn!

Mir hunn dës Modell erweidert, an zwar wëlle mer och op d'Betriber duergoen an nach méi Leit mat an d'Boot huelen. Dofir hu mer Konventionen gemaach mat der IMS a mat CELL, well dat si wichteg Schrëtt a Richtung nach méi Erweiderung. Mir mussen Brécke baue bei neien Initiativen. Dofir hu mer gutt Kontakter mat den Transitionsbewegungen, well mir brauche jiddwereen. An de gemeinsame Klimaschutz muss och eng Saach vu Spaass sinn.

Ech kommen zum Schluss.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Wann ech gelift, et ass e bësse vill Gemurmels am Sall. Wann ech gelift, nach e puer Minuten.

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.** - Dir Dammen, Dir Hären - Merci, Här President -, dee gemeinsamen Asaz vun dëser Regierung weist...

► **Plusieurs voix.** - Aah!

(*Interruptions diverses et hilarité*)

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.** - Ech kommen zum Schluss!

Dir Dammen, Dir Hären, de gemeinsamen Asaz vun eiser Regierung weist, dass mer duerch konkret Aktiounen och eng Dynamik um Terrain bewegen. Vill Projete louche jorelaang brooch. Déi sinn elo deblockéiert ginn. D'Betriber erkennen d'Chancé fir lokal Aarbechtsplazen. Déi nei Dynamik ass d'Resultat dovun, dass d'Leit och Spaass hunn um Klimawandel, dass se d'Chancen erkennen, dass se eng besser Loftqualitéit als eng Valeur gesinn, dass mer eng méi inklusiv a sozial gerecht Gesellschaft kréien, déi op hir Liewensqualitéit Wäert leet.

Zu Paräis steet virun der Entrée vun der COP21, wou ech virun zwou Woche war:

«Bienvenus aux défenseurs de la planète». An dat zweet Schëld, do steet drop: «Nous ne pourrons pas dire à nos enfants que nous ne le savions pas». Et ass elo Zäit zesummenzestoen. Et ass elo Zäit, déi Dynamik opzehuelen. Et ass elo Zäit, e Klimakonsens ze hunn, fir dës grouss Aufgaben zesummen ze léisen!

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och der Madamm Minister. Mir sinn domat um Enn vun der Diskussioun ukomm.

Motion

Mir hunn eng Motioun virleien. Eenzel Kollegen hu schonn an hirer Interventioun dozou Stellung bezunn. D'Regierung huet och Stellung bezunn.

Ass gewënscht, nach eng Kéier drop zrëckzekommen?

(Négation)

Dat ass net de Fall.

Da kéinte mer zur Ofstëmmung iwwert d'Motioun iwwergoen.

Vote sur la motion 1

Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer.

Mir hunn 32 Jo-Stëmmen, 3 Nee-Stëmmen a 25 Enthaltungen.

Ont voté oui: MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par Mme Cécile Hemmen), Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt (par M. Eugène Berger), André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gilles Baum), M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par M. André Bauler), M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Lex Delles);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Se sont abstenus: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Marc Lies, Mme Martine Mergen (par M. Marcel Oberweis), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank (par M. Félix Eischen), Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par M. Gilles Roth), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Serge Urbany et David Wagner.

Domat ass d'Motioun ugehall.

Mir géifen zum nächste Punkt iwwergoe vun eisem Ordre du jour. An dat ass de Projet 6834, en Accord tëschent den EU-Memberlänner an Island am Kader vum Kyoto-Accord. An d'Wuert huet direkt de Rapporteur, den Henri Kox.

7. 6834 - Projet de loi portant approbation de l'Accord entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et l'Islande, d'autre part, concernant la participation de l'Islande à l'exécution conjointe des engagements de l'Union européenne, de ses États membres et de l'Islande au cours de la deuxième période d'engagement du Protocole de Kyoto à la Convention-cadre des Nations Unies sur les changements climatiques, signé à Bruxelles, le 1er avril 2015

Rapport de la Commission de l'Environnement

► **M. Henri Kox** (déi gréng), rapporteur.- Merci, Här President. Ech wëll et och kuerz maachen. No fënnef Stonnen Debatt iwwer Klimawandel ass dat hei e wichtegen Accord, dee mer tëschent Island an der Europäescher Unioun hunn. Mir huelen Island - wéi mer virdu gesot hunn, mir sollen d'Leit mat an d'Boot huelen -, hei hëlt d'Europäesch Kommissioun

Island mat an d'Boot. Dat heescht, Island gëtt gradesou behandelt wéi en europäescht Land, an dës am Kader vum Amendement de Doha. Dat ass do, wou ratifizéiert gouf, dass den zweete Kyoto-Protokoll weidergeet, dat heescht d'Échéance 2013 bis 2020.

De Statsrot hat näischt bäizefügen. Mir haten an der Kommissioun - wéini?, elo muss ech séier kucken - eng unanime Zoustëmmung zu dësem Projet. Dofir géif ech och hei den Accord vun der grénger Fraktioun direkt matbréngen, soudass mer dësen Accord och kënnen hei dann unhuelen, soudass mer Island mat an d'Boot huele vun der EU.

Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Wow! Dat war bal ze séier.

(Hilarité)

Ech war ee Moment ofgelenkt ginn. D'Wuert huet direkt den Här Marcel Oberweis.

Discussion générale

► **M. Marcel Oberweis** (CSV).- Merci, Här President, fir d'Wuert. Ech wollt dem Henri Kox och Merci soe fir de Rapport. Dee war jo schréfflech a mëndlech ganz kuerz gehalen. Mir si frou, dass Island mat an dat Boot eraklëmmt, wéi hie gesot huet. A mir hunn och dann e Partner, deen eis de Wee ka weisen, wéi een honnert Prozent dekarboniséiert ka sinn. Also eisen Accord vun der CSV kënnt gär hei eran!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. An da ginn ech dovun aus, dass den Här Roger Negri och den Accord bréngt vun der LSAP an den Här Max Hahn den Accord vun der DP.

► **Une voix.**- Jo.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Ass dat esou? An den Här Fernand Kartheiser fir d'ADR.

(Hilarité et interruption)

Voilà, dann, géif ech soen, hätte mer alleguer eisen Accord ginn. An ech ginn dervun aus, dass d'Regierung och hiren Accord gëtt?

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.**- Jo!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Voilà, da kënnen mer ofstëmmen.

(Hilarité)

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6834 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Vlächcht kënnt Der eis och scho soen, wéi d'Resultat ass.

(Hilarité)

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer.

An - jo, et wär awer gewot gewiescht - 58-mol Jo an 2 Abstentionen.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes (par Mme Nancy Arendt), Marc Lies, Mme Martine Mergen (par M. Marcel Oberweis), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank (par M. Laurent Mosar), Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par Mme Claudia Dall'Agnol), Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt (par M. Gusty Graas), André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Eugène Berger), M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par Mme Joëlle Elvinger), M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Lex Delles);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Se sont abstenus: MM. Serge Urbany et David Wagner.

Domat ass de Projet ugehall.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze ginn?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Mir géifen dann zum nächste Projet iwwergoen, de Projet 6771, eng Ofännerung vum Offallgesetz. D'Wuert huet direkt den Här Gérard Anzia. An ech muss soen, d'Lat ass héich geluecht.

(Hilarité)

8. 6771 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 21 mars 2012 relative aux déchets

Rapport de la Commission de l'Environnement

► **M. Gérard Anzia** (déi gréng), rapporteur.- Här President, Dir Dammen an Dir Härën, dat do ass net ze toppen. Wann ech elo just soen: „Kuckt de schréffleche Rapport!“, dat wier déi kierzte Form, dat wëll ech awer elo wierklech hei net soen. Zwéi Wierder just zu der Modifikatioun zu der Loi modifiée eben zum Déchets-gesetz.

Mir hunn de 27. Januar dës Joer ugefaangen a mir hu mam Rapport den 28. Oktober opgehalen. Do dertëscht déi Daten, déi liest Der wann ech gelift, déi stinn am Rapport dran.

Ëm wat geet et? Et waren Erreurs matériels am Déchetsgesetz vun 2012 dran, déi verschidden Applikatiounen eben net méiglech gemaach hunn, an dofir sinn déi Ännerungen elo virgeholl ginn.

Et waren och zwou Opposition-formellen do vum Statsrot. Eng betrëfft a sech den Accès op Installatiounen, och bei Leit doheem, wou awer och d'Avisé vun de Chambres des Salariés, de l'Agriculture, vun der Chambre des Métiers an der Chambre de Commerce ëmmer erëm déiselwecht Uleessen do monéiert hunn, dass eben dann d'Propriété privée oder de Respect vun der Vie privée a sech misst awer de Primat hunn. Deem ass an der Kommissioun Rechnung gedroe ginn, soudass deen Artikel erausgeholl ginn ass aus dem Gesetzestext.

Da war eng zweet Opposition formelle do, déi betrëfft a sech den Transport vun den Déchets nationaux, déi an engem Règlement grand-ducal geregelt si ginn. Mir wollten hei en Hiweis maache vum Gesetzestext op de Règlement grand-ducal. Och do krute mer e Refus. Deem hu mer Rechnung gedroen, soudass mer deen Artikel och net am Gesetzestext erëmfannen.

Ënnert dem Stréch, wa mer dat dann haut stëmmen, da wäert vun dann un, wann et publizéiert ass, de Knätsch an d'Natur werfen 49 Euro kaschten, e Pneu hannerloossen 145 Euro, a bei enger Dreckstut, do gëtt dann d'Differenz gemaach, ob se eidel oder voll ass: eidel 49 Euro a voll 145 Euro géif dann den Avertissement taxé kaschten.

Fir all aner Detailer géif ech hiweisen op de schréffleche Rapport an ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci dem Här Rapporteur. Dann huet den Här Laurent Zeimet sech zu Wuert gemellt. An hien huet et och direkt.

Discussion générale

► **M. Laurent Zeimet** (CSV).- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Härën, Merci och dem Rapporteur fir säi mëndlechen an och säi schréffleche Rapport. Mir haten e bësse bedauert, datt am schréffleche Rapport d'Avisen net all zu Wuert komm waren. En huet dat elo nogeholl. Dofir och da villmools Merci.

Vum eigentleche Gesetz, wat déposéiert ginn ass, ass net méi allze vill iwwreg bliwwen. Dat huet den Här Anzia elo resuméiert. Mir si mat deem, wat iwwreg bliwwen ass, dann och d'accord. Dat wëlle mer awer kloer soen. A mir freeën eis dann och, datt mer nei Méiglechkeete kréien, datt mer déi kleng Lästegkeeten, déi bei munchen zur Gewunnecht gi sinn, fir dat eent oder dat anert op de Buedem ze geheien, datt mer dat dann och kënnen ënner Strof stellen.

Ech mengen, vill vun lech sinn och allgemeng ënnerwee a kennen et, besonnesch nach verstärkt elo, nodeems mer an de Cafén net méi dierfe fëmmen an an de Restauranten, an d'Leit dat natierlech virun der Dier maachen. A wa se net wëssen, wat se mat hirem Stomp solle maachen, geheie se en op de Buedem. Dat mécht eis alleguer vill Misär. Dofir kann een nëmmen hoffen, datt dat hei eng ofschreckend Wierkung da kritt, genausou wéi fir déi, déi net fëmmen, mä vlächcht dann éischter knätschen.

Ech wollt just nach eng Remarque maachen. D'Landwirtschaftskummer huet sech och Suerge gemaach, ob dann am Februar d'Buerg-

brenne ka stattfannen. Vlächcht kann ee vun der Regierung d'Leit berouegen, datt mer awer net mussen op déi Traditioun verzichten. Ech si sécher, datt dat a kengem sengem Intérêt ass.

Da wollt ech just vun der Geleeënheet profitéieren: Ech kommen aus enger sympathescher Gemeng, wéi Der wësst, wou mer de leschte Freiden en neit Offallreglement...

(Interruption)

Jo, mä ech kommen net aus Ärer.

...en neit Offallreglement gestëmmt hunn. Dat huet vill Aarbecht kascht an den Här Graas huet déi Aarbecht bei eis koordinéiert. Ech wollt just wëssen, ob d'Regierung en Iwwerbléck huet, wéi vill Gemengen elo en neit Reglement op Basis vum Gesetz vun 2012 scho geholl hunn an ob et net och wëschenswäert wier - dat muss..., wann Der d'Äntwert elo haut net hutt, verstinn ech dat -, mä ob et net awer och wëschenswäert wier, fir vlächcht e Reglement type fir d'Gemengen op de Wee ze ginn, fir de Fall wou et dat nach net géif ginn.

An da soll jo haut d'Diskussioun lancéiert ginn iwwert den neie Plan de gestion vun den Déchets: ob do vlächcht e bësse kann eppes gesot ginn iwwert déi Ligne directrice, déi d'Regierung da bei deenen Diskussiounen an deenen nächste Méint wëllt virginn.

Villmools Merci, an nach eng Kéier den Accord vun eiser Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och. Nächste Riedner ass den Här Roger Negri.

► **M. Roger Negri** (LSAP).- Merci, Här President. Mir soen dem Rapporteur Gérard Anzia Merci a ginn och den Accord vun eiser Fraktioun. Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. An den Här Max Hahn.

► **M. Max Hahn** (DP).- Merci, Här President. Och ech géif dem Rapporteur gär fir d'Alleréischst Merci soe fir säi schréfflechen awer och säi mëndleche Rapport.

Ech denken, spéitstens duerch d'Akraafttrieden an deene meeschte Gemenge vun dem käsch-tendeckenden Offallgesetz gesäit een awer ëmmer méi Dreck laanscht eis Stroossen an eise Gemengen. An dofir fannen ech dat heiten eng ganz, ganz gutt Saach, dass mer dat och penaliséieren. An ech géif vlächcht gläichzäiteg vun där heite Geleeënheet profitéieren, fir e klengen Appell un d'Gemengeverrieder ze maachen, fir och op strategesch sënnavolle Plaze vlächcht Dreckskëschten ze installéieren, fir de Leit och d'Méiglechkeet ze ginn, den Dreck ewechzegeheien.

Dës gesot, ginn ech den Accord vun eiser Fraktioun. Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. Soss keen ageschriwwene Riedner? Dann huet d'Madamm Ëmweltminister d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.**- Bon, ech mengen, ech kann heibleiwen. Ech soen och dann dem Här Gérard Anzia e grouse Merci fir de prezise mëndlechen an de gudde schréffleche Rapport.

Ech wëll dem Här Zeimet nach äntworten: D'Buergbrennen, do braucht Der lech keng Suergen ze maachen. Ech géif awer d'Leit bidden, wierklech keng Pneuen an aner Sauerie mat ze verbrennen!

► **Plusieurs voix.**- Aah! Très bien!

► **Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement.**- An dann déi zweet Fro: Ech mengen, dass déi Circulaire misst ënnerwee sinn. Also mir sinn op jidde Fall...

(Interruption)

Déi Circulaire, déi Der ugeschwat hutt, dee Règlement type misst ënnerwee sinn, menges Wëssens. Merci.

A fir de Rescht soen ech lech Merci fir d'Ënnerstëtzung.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci gesot. An da géife mer direkt zur Ofstëmmung iwwergoen, wann ech mech net iren. Dat ass esou.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6771 et dispense du second vote constitutionnel

Dann ass d'Ofstëmmung lancéiert. Déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. D'Ofstëmmung ass elo eriwuer.

D'Gesetz ass mat 57 Jo-Stëmmen - keng Enthaltungen, keng Nee-Stëmmen - adoptéiert.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6771 est adopté à l'unanimité des 58 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes